

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (viies koda)

11. mai 2017*

REACH — Loetelu koostamine kandidaatainetest, mis lõpptulemusena kantakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XIV lisasse — Ainet bis(2-etüülheksüül)ftalaat (DEHP) puudutava kande täiendamine loetelus — Määruse nr 1907/2006 artiklid 57 ja 59

Kohtuasjas T-115/15,

Deza, a.s., asukoht Valašské Meziříčí (Tšehhi Vabariik), esindaja: advokaat P. Dejl,

hageja,

versus

Euroopa Kemikaaliamet (ECHA), esindajad: M. Heikkilä, W. Broere ja T. Zbihlej, hiljem M. Heikkilä, M. Broere ja C. Buchanan, keda abistasid advokaadid M. Procházka ja M. Mašková,

kostja,

keda toetavad

Taani Kuningriik, esindajad: C. Thorning ja N. Lyshøj Malte,

Madalmaade Kuningriik, esindajad: M. Bulterman, B. Koopman ja H. Stergiou,

Rootsi Kuningriik, esindajad: E. Karlsson, L. Swedenborg, A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson ja N. Otte Widgren,

ning

Norra Kuningriik, esindajad: K. Moen ja K. Moe Winther,

menetlusse astujad,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) peadirektori 12. detsembri 2014. aasta otsus, millega ainet DEHP puudutavat kannet nende kandidaatainete loetelus, mis lõpptulemusena kantakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT 2006, L 396, lk 1; parandus ELT 2007,

* Kohtumenetluse keel: tšehhi.

L 136, lk 3), XIV lisasse, täiendati märkusega, et see aine on määratletud vastavalt nimetatud määruse artikli 57 punktile f ka ainena, millel on endokriinseid häireid põhjustavad omadused ning mis võib avaldada keskkonnale tõsist mõju,

ÜLDKOHUS (viies koda),

koosseisus: president D. Gratsias, kohtunikud A. Dittrich (ettekandja) ja P. G. Xuereb,

kohtusekretär: ametnik M. Marescaux,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 15. detsembri 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

- 1 Hageja Deza, a.s. on Tšehhi aktsiaselts, kes tegutseb keemiasektoris. Muu hulgas toodab, turustab ja kasutab ta kemikaali bis(2-etüülheksüül)ftalaat (CE nr 204-211-0, CAS nr 117-81-7; edaspidi „DEHP“ või „aine DEHP“).
- 2 Euroopa Kemikaaliameti (edaspidi „kemikaaliamet“) peadirektori 28. oktoobri 2008. aasta otsusega kanti aine DEHP nende kandidaainete loetellu, mis lõpptulemusena kantakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT 2006, L 396, lk 1; parandus ELT 2007, L 136, lk 3), XIV lisasse, põhjendusega, et aine DEHP on määratletud vastavalt määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktile c 1B kategooria reproduktiivtoksilise ainena.
- 3 17. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 143/2011, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 XIV lisa (ELT 2011, L 44, lk 2) vastuvõtmisega kandis komisjon DEHP XIV lisasse. XIV lisa on märgitud selle aine olemuslik omadus: see on reproduktiivtoksiline (1B kategooria), ning see sõnastus vastab määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti c sõnastusele. Lisaks on XIV lisa määratud autoriseeringutaotluste esitamise tähtpäev määruse nr 1907/2006 artikli 58 lõike 1 punkti c alapunkti ii tähenduses, see on 21. august 2013, ja sulgemiskuupäev määruse nr 1907/2006 artikli 58 lõike 1 punkti c alapunkti i tähenduses, see on 21. veebruar 2015.
- 4 Hageja esitas 12. augustil 2013 määruse nr 1907/2006 artikli 62 alusel autoriseeringutaotluse DEHP kasutamiseks. Ta lisa autoriseeringutaotlusele rea uuringuid ja üksikasjalikke dokumente, sealhulgas kemikaaliohutuse aruande, alternatiivide analüüsi ja sotsiaal-majandusliku analüüsi. Kohtuistungi kuupäeva seisuga ei olnud seda taotlust veel lahendatud.
- 5 26. augustil 2014 esitas Taani Kuningriik määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 3 alusel neli selle määruse XV lisale vastavat toimikut, tehes esiteks ettepaneku, et DEHP ja veel kolm kemikaali ehk dibutüülftalaat (edaspidi „DBP“), bensüülbutüülftalaat (edaspidi „BBP“) ja diisobutüülftalaat (edaspidi „DIBP“), mis olid juba määratletud reproduktiivtoksilistena määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti c tähenduses ja seetõttu kantud kandidaainete loetellu, määratletaks ka sisesekreetsioonisüsteemi kahjustavate ainetena, mille kohta on olemas teaduslikud andmed, et need võivad avaldada inimeste

tervisele ja keskkonnale tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f mõttes, ja teiseks ettepaneku teha kandidaatainete loetellu vastavad täiendused (edaspidi „Taani Kuningriigi algne ettepanek“).

- 6 Taani Kuningriigi algne ettepanek esitati huvitatud pooltele tutvumiseks vastavalt määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõigetes 4 ja 5 nõutule. Mitu liikmesriiki ja mõned mitteriiklikud üksused, nende hulgas hageja, esitasid ettepaneku kohta kommentaare.
- 7 Seejärel saatis kemikaaliamet kooskõlas määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõikega 7 kõnealused neli toimikut liikmesriikide komiteele. Nii kanti Taani Kuningriigi algne ettepanek liikmesriikide komitee 8.–11. detsembrini 2014 toimunud 39. koosoleku päevakorda.
- 8 Kui toimikuid koosolekul läbi vaadati, ilmnas, et paljude liikmesriikide esindajate vastuseisu tõttu ei leiaks Taani Kuningriigi algne ettepanek ühehäälselt heakskiitu. Üksnes DEHP määratlemine endokriinseid häireid põhjustava ainenä, mis võib avaldada keskkonnale tõsist mõju, ei tekitanud komitee liikmetes vastuseisu.
- 9 Seda tulemust arvestades jagas Taani Kuningriik sellel koosolekul oma algse ettepaneku kaheksaks osaks, ehk
  - neljaks osaks, mille eesmärk on määratleda need neli kemikaali (DBP, BBP, DIBP ja DEHP) endokriinseid häireid põhjustavate ainetena, mis võivad avaldada inimeste tervisele tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses, ja täiendada vastavalt määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktidele c selle uue määratlusega nimetatud nelja ainet puudutavaid olemasolevaid kandeid kandidaatainete loetelus;
  - neljaks osaks, mille eesmärk on määratleda need neli kemikaali endokriinseid häireid põhjustavate ainetena, mis võivad avaldada keskkonnale tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses, ja täiendada vastavalt määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktidele c selle uue määratlusega nimetatud nelja ainet puudutavaid olemasolevaid kandeid kandidaatainete loetelus.
- 10 Lisaks palusid Taani Kuningriigi esindajad, et tema kaheksaosalise ettepaneku iga osa pandaks eraldi hääletusele.
- 11 Hiljem võtsid Taani Kuningriigi esindajad oma ettepaneku tagasi osas, milles selle eesmärk oli kanda ained DBP, BBP ja DIBP kandidaatainete loetellu põhjusel, et tegemist on endokriinseid häireid põhjustavate ainetega, mis võivad avaldada keskkonnale tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses.
- 12 Liikmesriikide komitee ei jõudnud ühehäälselt kokkuleppele Taani Kuningriigi algse ettepaneku nende osade suhtes, mille eesmärk oli määratleda ained DBP, BBP, DIBP ja DEHP endokriinseid häireid põhjustavate ainetena, mille kohta on olemas teaduslikud andmed, et need võivad avaldada inimeste tervisele tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses.
- 13 Küll aga kiitis nimetatud komitee ühehäälselt heaks ettepaneku selle osa, mille eesmärk oli määratleda DEHP endokriinseid häireid põhjustava ainenä, mille kohta on olemas teaduslikud andmed, et see võib avaldada inimeste tervisele tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses.
- 14 Kemikaaliameti tegevdirektor tegi 12. detsembril 2014 otsuse ED/108/2014, millega ajakohastati ja täiendati ainet DEHP puudutavat olemasolevat kannet kandidaatainete loetelus ja määratleti see aine endokriinseid häireid põhjustavate omadustega ainenä, mille kohta on olemas teaduslikud andmed, et see võib avaldada inimeste tervisele või keskkonnale tõsist mõju, mis põhjustab samaväärset ohtu kui määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktides a–e loetletud ainete poolt avaldatav mõju sama määruse artikli 57 punkti f tähenduses (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

Menetlus ja poolte nõuded

- 15 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 5. märtsil 2015. Samal päeval saabus Üldkohtu kantseleisse ka hageja taotlus kohaldada Üldkohtu 2. mai 1991. aasta kodukorra artiklis 104 ja sellele järgnevates artiklites ette nähtud ajutisi meetmeid, et saavutada vaidlustatud otsuse kohaldamise peatamine ajani, mil Üldkohus on põhivaidluse lahendanud. 6. mai 2015. aasta määrusega kohtuasjas Deza vs. kemikaaliamet (T-115/15 R, ei avaldata, EU:T:2015:263), jättis Üldkohus ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata. Kemikaaliamet esitas kostja vastuse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 27. mail 2015.
- 16 Norra Kuningriik, Rootsi Kuningriik, Madalmaade Kuningriik ja Taani Kuningriik esitasid vastavalt 3., 9., 13. ja 21. juulil 2015 Üldkohtu kantseleisse avaldused menetlusse astumiseks kemikaaliameti nõuete toetuseks. Pärast kohtuasja poolte ärakuulamist rahuldati need avaldused.
- 17 Repliik ja vasturepliik esitati Üldkohtu kantseleisse vastavalt 20. juulil ja 10. septembril 2015.
- 18 Madalmaade Kuningriik ja Rootsi Kuningriik esitasid menetlusse astujate seisukohad vastavalt 3. ja 16. detsembril 2015. Taani Kuningriik ja Norra Kuningriik esitasid menetlusse astujate seisukohad 17. detsembril 2015.
- 19 Üldkohtu kantseleisse 4. aprillil 2016 saabunud dokumentides esitas kemikaaliamet oma märkused menetlusse astujate seisukohtade kohta. Hageja nende seisukohtade kohta märkusi ei esitanud.
- 20 Üldkohus kohustas kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldava meetme raames kemikaaliametit esitama koopia dokumendist „Teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhend“, millele kemikaaliamet oli vasturepliigis viidanud. Kemikaaliamet esitas 30. novembril 2016 Üldkohtu kantseleisse selle dokumendi koopia.
- 21 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus osas, milles see ajakohastab ja täiendab ainet DEHP puudutuvat olemasolevat kannet loetelus kandidaatainetest, mis võidakse kanda määruse nr 1907/2006 XIV lissasse;
  - mõista kohtukulud välja kemikaaliametilt.
- 22 Kemikaaliamet palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
  - mõista kohtukulud välja hagejalt.
- 23 Taani Kuningriik, Madalmaade Kuningriik, Rootsi Kuningriik ja Norra Kuningriik paluvad Üldkohtul rahuldada kemikaaliameti nõue jätta hagi rahuldamata.
- 24 Madalmaade Kuningriik palub Üldkohtul lisaks jätta hageja kohtukulud hageja enda kanda.

Õiguslik käsitlus

Vastuvõetavus

- 25 Hageja on seisukohal, et tal on õigus esitada hagi. Viidates muu hulgas 7. märtsi 2013. aasta kohtuotsusele *Bilbaina de Alquitranes jt vs. kemikaaliamet* (T-93/10, EU:T:2013:106), leiab hageja sisuliselt, et määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 alusel tehtud vaidlustatud otsus on liidu akt, mis puudutab teda isiklikult, kuigi ta pole selle adressaat. Lõpuks väidab ta, et vaidlustatud otsus on üldkohaldatav akt ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses.
- 26 Kemikaaliamet ning Taani Kuningriik, Madalmaade Kuningriik, Rootsi Kuningriik ja Norra Kuningriik ei ole hagi vastuvõetavuse küsimuses seisukohta võtnud.
- 27 Sissejuhatuseks olgu sellega seoses meenutatud, et ELTL artikli 263 neljanda lõigu kohaselt võib iga füüsiline või juriidiline isik selle artikli esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi temale adresseeritud või teda otseselt ja isiklikult puudutava akti vastu ning üldkohaldatava akti vastu, mis puudutab teda otseselt ega vaja rakendusmeetmeid.
- 28 Käesoleval juhul ei ole hageja vaidlustatud otsuse adressaat. Neil asjaoludel on käesolev tühistamishagi ELTL artikli 263 neljanda lõigu alusel vastuvõetav üksnes juhul, kui vaidlustatud otsus puudutab hagejat otseselt ja isiklikult (ELTL artikli 263 neljanda lõigu teine hüpotees) või kui vaidlustatud otsus puudutab hagejat otseselt ja selle otsuse näol on tegemist üldkohaldatava aktiga, mis ei vaja rakendusmeetmeid (ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmas hüpotees).
- 29 Selle kohta tuleb sissejuhatuseks märkida, et olenemata kohtuasja poolte tõstatatud küsimusest, kas vaidlustatud otsus sisaldab täiendust juba olemasolevale kande kandidaatainete loetelus, on selle otsuse sisuline eesmärk igal juhul määratleda DEHP väga ohtliku ainena määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses. Nähtuvalt vaidlustatud otsuse põhjendusest 11 ja selle resolutsiooni punktist 2 on see otsus vastu võetud määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 alusel sama määruse artikli 59 lõigetes 3–5 ja 7 ette nähtud menetluse kohaselt.
- 30 Samas on tühistamishagi puhul kemikaaliameti otsuse peale, mis puudutab aine määratlemist väga ohtlikuna põhjusel, et see vastab määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f nimetatud kriteeriumidele, juba otsustatud, et niisugune otsus puudutab asjassepuutuva aine tarnija õiguslikku olukorda otseselt. See on nii põhjusel, et aine määratlemine määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f alusel kujutab endast uut teavet, mis kohustab tarnijat ajakohastama aine ohutuskardi vastavalt määruse artikli 31 lõike 9 punktile a (vt selle kohta kohtuotsus, 30.4.2015, *Polynt ja Sitre vs. kemikaaliamet*, T-134/13, ei avaldata, EU:T:2015:254, punktid 30, 36 ja 37).
- 31 Kahetisest asjaolust, et esiteks on hageja DEHP tarnija ja et teiseks – nagu märgitud eespool punktis 29 – puudutab vaidlustatud otsus selle aine määratlemist määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f osutatud ainena, ilmneb käesoleval juhul, et vaidlustatud otsus avaldab otsest mõju hageja õiguslikule olukorrale, ja seda just kohustuse tõttu, mis on ette nähtud määruse artikli 31 lõike 9 punktis a.
- 32 ELTL artikli 263 neljandas lõigus ette nähtud teiste tingimuste kohta piisab meenutamisest, et Üldkohtu kohtupraktika kohaselt kujutab otsus, millega aine määratletakse määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f alusel väga ohtlikuna, endast üldkohaldatavat akti ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses (kohtuotsus, 30.4.2015, *Polynt ja Sitre vs. kemikaaliamet*, T-134/13, ei avaldata, EU:T:2015:254, punkt 40).
- 33 Niisugune otsus on üldkohaldatav nimelt seetõttu, et seda kohaldatakse kindlaksmääratud olukordades ning see toob kaasa õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute ringile, see tähendab kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes kuuluvad määruse nr 1907/2006 artikli 31 lõike 9

punkti a kohaldamisalasse. Samas ei ole vaidlustatud otsus seadusandlik akt, sest seda ei võetud vastu ELTL artikli 289 lõigetes 1–3 ette nähtud seadusandlikus tavamenetluses ega seadusandlikus erimenetluses ELTL artikli 289 lõigete 1–3 tähenduses, vaid määruse nr 1907/2006 artikli 59 alusel (vt selle kohta kohtuotsus, 7.3.2013, *Bilbaína de Alquitranes jt vs. kemikaaliamet*, T-93/10, EU:T:2013:106, punktid 55–58).

- 34 Seega on vaidlustatud otsus üldkohaldatav akt ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses.
- 35 Ühtlasi tekitab aine määratlemine väga ohtlikuna määruse nr 1907/2006 artiklis 59 ette nähtud menetluse tulemusel teavitamiskohustused, ilma et oleks vaja veel muid meetmeid. Täpsemalt ei ole aine kandidaatainete loetellu kandmist ette nägeva otsuse rakendusmeede autoriseerimismenetluse järgmine etapp, mis seisneb kandidaatainete tähtsuse järjekorras kandmises määruse nr 1907/2006 XIV lisasse ehk autoriseeringut vajavate ainete loetellu (vt selle kohta kohtuotsus, 7.3.2013, *Bilbaína de Alquitranes jt vs. kemikaaliamet*, T-93/10, EU:T:2013:106, punktid 63 ja 64).
- 36 Kõiki neid asjaolusid arvestades tuleb teha järeldus, et vaidlustatud otsus puudutab hagejat otseselt ja selle otsuse puhul on tegemist üldkohaldatava aktiga, mis ei vaja rakendusmeetmeid, nii et hagejal on õigus esitada hagi.
- 37 Kuna esinevad ka hagi vastuvõetavust mõjutavad ülejäänud asjaolud, siis tuleb käesolev hagi lugeda vastuvõetavaks.

Sisulised küsimused

- 38 Hageja esitab oma hagi põhjendamiseks neli väidet.
- 39 Esimese väitega heidab hageja kemikaaliametile ette otsuse tegemist *ultra vires*, kuid ta ei selgita seda lähemalt. Teise väite kohaselt on rikutud ettenähtavuse, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid, kolmanda kohaselt puuduvad veenvad teaduslikud ja objektiivsed järeldused ning on eiratud kemikaaliameti juhendeid. Neljandas väites mainib hageja 4. novembril 1950 Roomas allkirjastatud Inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis (edaspidi „EIÕK“) ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud õiguste ja põhimõtete rikkumist, täpsemalt nimetab ta õiguskindluse põhimõtet, õigust õiglasele kohtulikule arutamisele EIÕK artikli 6 ja harta artikli 47 tähenduses ning EIÕK lisaprotokollis nr 1 artiklis 1 ja harta artiklis 17 ette nähtud õigust oma omandit segamatult kasutada.

Esimene väide, et vaidlustatud otsus on tehtud „ultra vires“

- 40 Hageja esitatud seisukohtadest tervikuna tuleneb, et ta soovib esimese väitega tugineda kolmele eraldiseisvale asjaolule: esiteks sellele, et määruses nr 1907/2006 puudub säte, mis võimaldab kemikaaliametil täiendada kandidaatainete loetelus kemikaali kohta juba olemasolevat kannet, teiseks määruse nr 1907/2006 artiklis 59 sisalduvate menetlusnormide väidetavale rikkumisele, ning kolmandaks sellele, et rikutud on menetlusi, mille Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Parlament on ette näinud ainete määratlemiseks määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f osutatud väga ohtliku endokriinseid häireid põhjustava aina. Neid kolme asjaolu tuleb käsitada kolme eraldiseisva väiteosana.

– *Esimese väite esimene osa, mis puudutab kemikaaliameti volitusi täiendada kandidaatainete loetelus kemikaali kohta juba olemasolevat kannet*

- 41 Hageja hinnangul tuleneb määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 10 sõnastusest, et kemikaaliamet võib kandidaatainete loetelu avaldada ja ajakohastada ainult juhul, kui loetellu kantakse aine, mida selles veel ei ole või mida ei ole veel määratletud määruse nr 1907/2006 artiklis 57 osutatud ainena.
- 42 Ükski määruse nr 1907/2006 säte ei näe seevastu ette, et kemikaaliamet on volitatud ajakohastama kandidaatainete loetelu sel viisil, et ta täiendab olemasolevat kannet aine kohta, mis on määratletud määruse nr 1907/2006 artikli 57 mõne sätte alusel, määratledes selle aine uuesti sama artikli mõne teise sätte alusel. Hageja leiab nimelt, et kemikaaliamet ei saa sel otstarbel tugineda määruse nr 1907/2006 artikli 61 lõikele 2. See säte puudutab mitte kemikaaliameti, vaid komisjoni pädevust vaadata läbi määruse nr 1907/2006 XIV lisasse kantud kemikaali kasutamiseks juba antud autoriseeringud. Hageja lisab, et kui seadusandjal oleks olnud kavatsus anda kemikaaliametile pädevus täiendada juba olemasolevat kannet, siis oleks ta seda teinud, nähes selle pädevuse sõnaselgelt ette määruses nr 1907/2006, nagu ta just tegi selle määruse artikli 58 lõikes 8, andes komisjonile sõnaselgelt pädevuse muuta selle määruse XIV lisas juba sisalduvat kannet kemikaali kohta.
- 43 Hageja hinnangul kinnitas seda järeldust sõnaselgelt Taani Kuningriik, kes leidis oma märkustes hageja poolt XV lisa alusel esitatud toimikut puudutavate kommentaaride kohta, et „määruses nr 1907/2006 ei ole ette nähtud kandidaatainete loetelu ja XIV lisa täiendamise menetlust“, kuid „ta lähtub eeldusest, et komisjon täiendab seda lisa nõuetekohaselt.“ Ka liikmesriikide komitees toimunud kaalumisel esitas mitu osalejat vastuväiteid ettepanekule täiendada aineid DEHP, DBP, BBP ja DIBP puudutavaid olemasolevaid kandeid kandidaatainete loetelus. Igal juhul ei saa samas määruses kemikaaliametile vastava loa andmata jätmist korvata asjaoluga, et lõppkokkuvõttes nõustus liikmesriikide komitee uue ettepanekuga.
- 44 Lisaks väidab hageja, et vastupidi kemikaaliameti väidetele ei saa selle ameti pädevus täiendada kandidaatainete loetelus kemikaali kohta juba olemasolevat kannet „tuletatud pädevuse“ doktriinist. Vastavalt ELL artikli 13 lõikele 2 ei ole liidu institutsioonide pädevust reguleeriv aluspõhimõte mitte „tuletatud pädevuse“ põhimõte, vaid „pädevuse andmise“ põhimõte. Tuletatud pädevuse doktriin on vaid erand sellest põhimõttest. Tuletatud pädevuse kujul tehtavat erandit sellest põhimõttest tuleb aga tõlgendada kitsendavalt, sest seda erandit võib kohaldada ainult erandjuhul.
- 45 Vastupidi kemikaaliameti väidetele ei ole selle ameti pädevus täiendada kandidaatainete loetelus kemikaali kohta juba olemasolevat kannet määruse nr 1907/2006 eesmärkide saavutamiseks möödapääsmatu. Hageja väitel on selle määrusega ette nähtud ka võimalus kehtestada selle VIII jaotise alusel piiranguid. Enamiku ainete suhtes, mis on kantud kandidaatainete loetellu, ei ole autoriseerimismenetlust läbi viidud. Kemikaaliamet ise eelistab enamiku kemikaalide puhul kasutada teistsugust reguleerimisviisi ehk määruse nr 1907/2006 VIII jaotises ette nähtud piirangute kehtestamise menetlust.
- 46 Lõpuks, hageja hinnangul tuleneb määruse nr 1907/2006 artikli 69 lõikest 2, et kemikaaliamet võib XIV lisasse kantud aine uuesti läbi vaadata alles pärast määruse nr 1907/2006 artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktis i osutatud kuupäeva, mis käesoleval juhul oli 21. veebruar 2015 ehk vaidlustatud otsuse tegemisest hilisem kuupäev. Käesoleva asja puhul aga vaatas kemikaaliamet DEHP läbi enne seda kuupäeva, tuginedes toimikule, mida ta ei olnud ise koostanud.
- 47 Kemikaaliamet, keda toetavad Taani Kuningriik, Madalmaade Kuningriik, Rootsi Kuningriik ja Norra Kuningriik, vaidleb neile argumentidele vastu.

- 48 Selles küsimuses tuleb hageja nõudeid kokku võttes leida, et sisuliselt vaidlustab hageja kemikaaliameti pädevuse määratleda DEHP väga ohtliku endokriinseid häireid põhjustava aina vastavalt määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktile f, sest DEHP oli selle määruse artikli 57 punkti c alusel juba määratletud väga ohtliku aina.
- 49 Selles kontekstis tuleb meelde tuletada, et nähtuvalt eespool punktis 29 märgitust võeti vaidlustatud otsus vastu määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 alusel.
- 50 Selle sätte esimeses lauses on ette nähtud, et kui liikmesriikide komitee jõuab 30 päeva jooksul alates toimiku talle suunamisest ühehäälele kokkuleppele aine määratlemise suhtes sama määruse artiklis 57 osutatud aina, lisab kemikaaliamet aine kandidaatainete loetellu.
- 51 Määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 sõnastuse kohaselt on niisugune otsus seega põhjendatud juhul, kui aine on võimalik määratleda väga ohtliku aina selle määruse artikli 57 alusel, võttes arvesse, et aine määratlemine toimub samamoodi, nagu on ette nähtud määruse artikli 58 lõike 1 punktis b, märkides sama määruse artiklis 57 osutatud aine olemuslik(ud) omadus(ed). Kandidaatainete loetellu kantud aine nimetus ja loetellu kandmise põhjendus, mis seal on märgitud, moodustavad ühe terviku, mistõttu määratlemisotsus on piiratud seal märgitud põhjendusega.
- 52 On tõsi, et määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõikes 8 sisalduvad sõnad „lisab amet aine [...] loetellu“ puudutavad esmajärjekorras olukorda, kus liikmesriikide komiteele on suunatud selle määruse XV lisa kohaselt koostatud toimik, mis puudutab ainet, mida see komitee ei ole veel käsitlenud. Kui komitee jõuab ühehäälele kokkuleppele aine määratlemise suhtes sama määruse artiklis 57 osutatud aina, peab kemikaaliamet selle aine kandidaatainete loetellu kandma.
- 53 Sellele vaatamata ei saa neist sõnadest järeldada, et liikmesriikide komitee on pädev määratlema üksnes aineid, mida ei ole veel kandidaatainete loetellu kantud.
- 54 Olukorras, kus aine on asjaolu tõttu, et sellel on määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktides a–f osutatud olemuslikud omadused, kantud kandidaatainete loetellu kui väga ohtlik aine, ei takista nimelt määruse nr 1907/2006 artikli 57 ega artikli 59 lõike 8 sõnastus ega selle määruse ühegi teise sätte sõnastus kemikaaliametil kontrollida, kas sellel ainel on veel muid olemuslikke omadusi peale nende, mille tõttu see aine esialgu loetellu kanti.
- 55 Seda arutluskäiku järgides toimub aine määratlemine määruse nr 1907/2006 artikli 57 mõne muu punkti – kui algse määratlemise tinginud punkt – tingimustele vastavana tehnilisest seisukohast juba olemasoleva kande täiendamise vormis. Nii tuleb mõista ka kemikaaliameti argumenti, mille kohaselt on tal „tuletatud pädevus“ juba olemasoleva kande täiendamiseks.
- 56 Määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 sellise tõlgenduse tingib nende sätete eesmärk, mis puudutavad aine määratlemist väga ohtliku aina.
- 57 Siinkohal tuleb nimelt meelde tuletada, et määrusega nr 1907/2006 kehtestati kemikaalide registreerimise, hindamise, autoriseerimise ja piiramise kord, mille eesmärk nähtuvalt selle määruse põhjendusest 1 ja artikli 1 lõikest 1 on tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase. Sama määruse põhjenduse 69 kohaselt tuleks inimeste tervise (pöörates sealhulgas tähelepanu asjakohastele elanikkonnarühmadele ja vajaduse korral elanikkonna teatavatele haavatavatele alarühmadele) ning keskkonna kaitse piisavalt kõrge taseme tagamiseks väga ohtlikke aineid käsitleda vastavalt ettevaatusprintsibile, pöörates neile ainetele erilist tähelepanu.

- 58 Arvestades asjaolu, et aine erinevad omadused võivad tekitada erinevaid ohte, ja võttes arvesse, et seetõttu ei ole välistatud, et aine olemuslikud omadused võivad vastata mitmele määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktides a–f ette nähtud põhjendustele, saab kõigile eespool nimetatud eesmärkidele tõhusalt vastata ainult selline määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 tõlgendus, mis võimaldab kandidaatainete loetelu raames arvesse võtta aine kõiki olemuslikke omadusi.
- 59 Eespool punktides 53–55 toodud kaalutlused peavad paika ka autoriseerimismenetluse etappe arvestades, ja seda eriti etappide puhul, mis järgnevad aine kandmisele kandidaatainete loetellu.
- 60 Siinkohal tuleb meelde tuletada, et määruse nr 1907/2006 artiklis 59 on kirjeldatud määruse nr 1907/2006 artiklis 57 osutatud kriteeriumidele vastavate ainete määratlemise menetlust nende ainete kandmiseks kandidaatainete loetellu, mille põhjal koostatakse XIV lisa.
- 61 Määruse nr 1907/2006 artiklis 56 lõike 1 punktist a tuleneb, et kui aine on kantud XIV lissasse, siis ei tohi seda enam kasutada ega turule viia, välja arvatud juhul, kui teatavaks kasutusviisiks on antud autoriseering vastavalt sama määruse artiklile 60.
- 62 Samas tagab ainete määruse nr 1907/2006 XIV lissasse kandmise tõhususe ainult see, kui kandidaatainete loetellu kantakse määruse artikli 57 alusel aine kõik omadused. Seega, ainult selline määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 tõlgendus, mis võtab arvesse aine kõiki omadusi määruse artikli 57 tähenduses ja mis võimaldab kandidaatainete loetelus mainida kõiki neid omadusi, saab tagada, et aine kasutamiseks antav võimalik autoriseering oleks ulatusega, mis on vastavuses sama määruse eesmärkidega.
- 63 Eespool punktides 53–55 esitatud järeldust kinnitab ka määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 õiguslik kontekst.
- 64 Selle kohta tuleb märkida, et nimetatud määruse artikli 61 lõike 2 punkti a alusel võib komisjon antud autoriseeringu igal ajal läbi vaadata, kui algse autoriseeringuga seonduvad asjaolud on muutunud selliselt, et need mõjutavad inimeste tervisele või keskkonnale avalduvat riski. Kemikaaliamet märkis õigesti, et see võib puudutada just nimelt selliseid juhtumeid, kus XIV lissasse juba kantud aine puhul tuvastatakse uued ohtlikud omadused.
- 65 Komisjonil autoriseeringu läbivaatamiseks oleva pädevuse teostamine on aga tihedalt seotud kemikaaliameti pädevusega – ja otseses sõltuvuses kemikaaliameti pädevusest – lisada kandidaatainete loetellu juba kantud ainete kohta uusi põhjendusi, mida on mainitud määruse nr 1907/2006 artiklis 57. Nimelt, kui komisjon ei võta arvesse uut põhjendust, millele on osutatud määruse artikli 57 mõnes punktis ja mis on saanud teatavaks uue informatsiooni põhjal, ega kanna seda põhjendust määruse nr 1907/2006 artiklis 59 ette nähtud menetluse kohaselt kandidaatainete loetellu, siis ei saa ta kanda seda ainet XIV lissasse ega anda määruse nr 1907/2006 artikli 61 lõike 2 punkti a alusel autoriseeringut ega seda autoriseeringut muuta. Järelikult, kui kemikaaliametil puuduks pädevus hinnata, kas aine puhul esineb äsja kindlaks tehtud ohtliku omaduse tõttu määruse nr 1907/2006 artikli 57 tähenduses uus põhjendus määratlemiseks, siis oleks autoriseeringu läbivaatamise menetlus takistatud.
- 66 Määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõige 10, millele pooled viitavad, võimaldab kemikaaliametil üksnes ajakohastada kandidaatainete loetelu pärast otsuse tegemist määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 alusel, selle koostaines sama määruse artikliga 57.
- 67 Järeldust, et kemikaaliamet on volitatud täiendama kandidaatainete loetelus juba olemasolevat kannet uue põhjendusega määruse nr 1907/2006 artikli 57 mõne punkti tähenduses, ei väära hageja ülejäänud argumendid.

- 68 Esiteks ja vastupidi hageja väidetele ei „parandanud“ asjaolu, et liikmesriikide komitee väljendas oma nõusolekut Taani Kuningriigi „uue ettepanekuga“, käesoleval juhul kemikaaliameti poolt määruse nr 1907/2006 alusel antava autoriseeringu puudumist. Just liikmesriikide komitee ülesanne on ainete määratlemine väga ohtlike ainetena määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses, kuna kemikaaliameti peadirektori otsused tehakse – nii nagu käesolevas asjaski – selle komitee ühehääle kokkuleppe alusel.
- 69 Teiseks tuleb tagasi lükata ka hageja argument, et kui seadusandjal oleks olnud kavatsus anda kemikaaliametile pädevus täiendada juba olemasolevat kannet, siis oleks ta seda teinud, nähes selle pädevuse sõnaselgelt ette määruses nr 1907/2006, nagu ta tegi selle määruse artikli 58 lõikes 8, andes komisjonile sõnaselgelt pädevuse muuta määruse XIV lisas juba sisalduvat kannet kemikaali kohta.
- 70 Selle argumendi puhul peab küll paika, et üheski sättes ei ole sõnaselgelt ja formaalselt ette nähtud, et kemikaaliamet on volitatud täiendada kandidaatainete loetelus olemasolevaid kandeid uute põhjendustega määruse nr 1907/2006 artikli 57 tähenduses, kuid sellegipoolest ei saa kemikaaliametile sellise sõnaselge volituse andmist pidada möödapääsmatuks, kuna tema pädevus nii toimida tuleneb määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõikest 8, tõlgendatuna lähtuvalt selle määruse sätete üldisest ülesehitusest ning aine eriti ohtlikuna määratlemise eesmärgist, nagu on selgitatud eespool punktides 56–65.
- 71 Kolmandaks, veenev ei ole ka hageja argument, et kemikaaliameti pädevus täiendada kandidaatainete loetelus kemikaali kohta juba olemasolevat kannet ei ole määruse nr 1907/2006 eesmärkide saavutamiseks möödapääsmatu, sest selle määruse VIII jaotis annab võimaluse kehtestada piiranguid.
- 72 Siinkohal tuleb märkida, et pelk asjaolu, et aine sisaldub kandidaatainete loetelus, ei välista selle aine autoriseerimise asemel sellele teatavatel tingimustel pigem piirangute kohaldamist. Nagu nähtub määruse nr 1907/2006 artikli 58 lõikest 5 ja artiklist 69, võib komisjon või liikmesriik alati teha ettepaneku, et niisuguse aine (ka kui see sisaldub segus või tootes) tootmist, turuleviimist või kasutamist kontrollitaks pigem piirangute kui autoriseeringuga (kohtuotsus, 30.4.2015, Hitachi Chemical Europe jt vs. kemikaaliamet, T-135/13, EU:T:2015:253, punkt 124).
- 73 Pealegi, nagu ilmneb määruse nr 1907/2006 XVII lisast, võivad piirangud, mis kehtestatakse määruse VIII jaotises ette nähtud menetluses teatud ohtlike ainete, segude ja toodete tootmisele, turule viimisele ja kasutamisele, ulatuda aine tootmisele või turuleviimisele seatud eritingimustest aine kasutamise täieliku keelamiseni (kohtuotsus, 30.4.2015, Hitachi Chemical Europe jt vs. kemikaaliamet, T-135/13, EU:T:2015:253, punkt 125).
- 74 Sellegipoolest on piirangute kehtestamise menetlus, mida käsitleb määruse nr 1907/2006 VIII jaotis, erinev instrument kui selle määruse VII jaotises ette nähtud autoriseerimismenetlus (kohtuotsus, 7.3.2013, Rütgers Germany jt vs. kemikaaliamet, T-94/10, EU:T:2013:107, punkt 149).
- 75 Seetõttu ei saa väga ohtlike ainete määratlemise menetlust vastavalt määruse nr 1907/2006 artiklile 59, tõlgendatuna koos selle määruse artikliga 57, ja sealhulgas kandidaatainete ajakohastamise menetlust, seada küsimärgi alla lihtsalt asjaolu tõttu, et teatud juhtudel oleks võimalik kohaldada ka piirangute kehtestamise menetlust.
- 76 Neljandaks, hageja argumendi puhul, et enamik kandidaatainete loetellu kantud ainetest, mida seejuures ei ole kantud XIV lissasse, peaks kemikaaliamet kasutama piirangute kehtestamise menetlust, piisab meeldetuletusest, et määruse nr 1907/2006 põhjenduse 77 kohaselt tuleks teostatavust ja praktilisi kaalutlusi silmas pidades autoriseeringu andmise menetlust samal ajal kohaldada ainult piiratud arvu ainete suhtes (kohtuotsus, 7.3.2013, Rütgers Germany jt vs. kemikaaliamet, T-96/10, EU:T:2013:109, punkt 93). Lisaks on määruse nr 1907/2006 artiklis 57 osutatud ainete määratlemine ja kandidaatainete loetelu koostamine üksnes otsuse kanda aine XIV lissasse eeltingimus. Niisuguseid otsuseid saab teha ainult järk-järgult vastavalt kemikaaliameti ja komisjoni haldusvõimekusele.

- 77 Viidendaks tuleb edutuna tagasi lükata ka hageja argument, et määruse nr 1907/2006 artikli 69 lõikest 2 tuleneb, et kemikaaliamet võib XIV lisasse kantud aine uuesti läbi vaadata alles pärast sama määruse artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktis i osutatud kuupäeva, mis tähendab, et kemikaaliamet ei järginud käesoleval juhul seda kuupäeva.
- 78 Küsimus määruse nr 1907/2006 artikli 69 lõike 2 kohasest läbivaatamisest pärast sama määruse artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktis i osutatud kuupäeva võib nimelt tekkida ainult sellise aine omaduste puhul, mis on juba kantud XIV lisasse. See küsimus ei ole seevastu asjakohane juhul, kui kandidaainete loetellu lisatakse uus sama määruse artiklis 57 osutatud põhjendus.
- 79 Kuuendaks, nõustuda ei saa ka hageja argumendiga, et Taani Kuningriik leidis oma märkustes hageja poolt XV lisa alusel esitatud toimikut puudutavate kommentaaride kohta, et „määruses nr 1907/2006 ei ole ette nähtud kandidaainete loetelu ja XIV lisa täiendamise menetlust“, kuid „ta lähtub eeldusest, et komisjon täiendab seda lisa nõuetekohaselt.“ Sellistel liikmesriikide komitee menetluses osalejate kommentaaridel puudub õiguslik siduvus ja need ei saa seega tulemuslikult mõjutada määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 tõlgendust.
- 80 Seitsmendaks tuleb sama järeldus teha ka hageja argumendi kohta, et liikmesriikide komitees toimunud kaalumisel esitas mitu osalejat vastuväiteid ettepanekule „täiendada“ ainet DEHP puudutavat kannet kandidaainete loetelus.
- 81 Kõike eelnevat arvestades tuleb teha järeldus, et kemikaaliamet oli volitatud vaidlustatud otsust vastu võtma.
- 82 Seetõttu tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.

– *Esimese väite teine osa, mis puudutab määruse nr 1907/2006 artiklis 59 ette nähtud menetluse rikkumist*

- 83 Hageja rõhutab, et XV lisa alusel esitatud toimiku konkreetne piiritlemine on absoluutselt määrava tähtsusega määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõigetes 3–5 ette nähtud kommentaaride esitamise menetluse jaoks ning liikmesriikide komitee poolt läbi viidava kaalumise ja tehtava otsuse jaoks. Käesoleval juhul aga võttis liikmesriikide komitee – kes Taani Kuningriigi tegevuse tõttu ei jõudnud kokkuleppele asjaolu suhtes, et Taani Kuningriigi algses otsuses mainitud neli kemikaali vastavad nende poolt inimeste tervisele või keskkonnale avaldatava mõju poolest kandidaainete loetellu kandmise tingimustele määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f kohaselt – siiski vastu ühise seisukoha uue ettepaneku selle osa suhtes, mis puudutas DEHPd kui endokriinsete häirete tekitajat, mis võib avaldada keskkonnale tõsist mõju. Hageja leiab, et ilma Taani Kuningriigi algse ettepaneku „tahtliku ja ebaseadusliku“ asendamiseta uue ettepanekuga, samas kui liikmesriikide komitee arutelud olid 8.–11. detsembrini 2014 toimunud koosolekul juba käimas, ei oleks see komitee ühehäälselt otsustanud määratleda DEHP selle väidetava mõju tõttu keskkonnale väga ohtliku aina ning vaidlustatud otsuse sisu oleks seega olnud oluliselt erinev või seda ei oleks üldse vastu võetud. Lisaks ei järgitud „uue ettepaneku“ puhul määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõigetes 3–5 ette nähtud kommentaaride esitamise menetlust. Seda „uut ettepanekut“ ei kantud isegi liikmesriikide komitee koosoleku päevakorda. Lisaks mainiti alles pärast „uue ettepaneku“ üle toimunud hääletust „teatavaid uusi asjaolusid“ ehk asjaolusid, mis puudutavad nelja asjassepuutuva kemikaali hindamist kemikaaliameti riskianalüüsi komitee poolt. Liikmesriikide komiteel ei olnud seega võimalik korraldada põhjalikku teaduslikku arutelu nende uute asjaolude üle.
- 84 Kemikaaliamet, keda toetavad Taani Kuningriik ja Norra Kuningriik, vaidleb neile argumentidele vastu.

- 85 Sissejuhatuses tuleb tõdeda, et määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõigete 2–5 sõnastusest tuleneb, et selle määruse artiklis 57 osutatud ainete määramise menetluse eesmärk on tagada, et liikmesriigid ja selle menetluse huvitatud pooled saaksid olla ära kuulatud enne, kui tehakse otsus kanda aine kandidaatainete loetellu.
- 86 Sellegipoolest ei ole määruse nr 1907/2006 artiklis 59 täpsustatud, mil viisil peab esitamine toimuma, kui tegemist on mitme ettepanekuga määratleda aine väga ohtlikuna nimetatud määruse artikli 57 tähenduses, puudutagu need siis erinevaid aineid või viimati nimetatud artiklis osutatud aine erinevaid omadusi. Konkreetsemalt ei ole selles artiklis täpsustatud, kas iga ettepanek, mis puudutab mõnd selle määruse artiklis 57 osutatud põhjendust, tuleb esitada eraldi, või võib mitu seda liiki ettepanekut esitada ühesainsas taotluses. Igal juhul ei võimalda miski nendes sätetes järeldada, et kehtib kohustus koondada ettepanekud ühte ja samasse taotlusesse, kui need ettepanekud esitab üks ja sama taotleja ühekorraga. Samuti puuduvad sätted, mis keelaks ühe või mitme ettepaneku tagasivõtmise menetluse käigus, isegi kui need ettepanekud on esialgu esitatud ühesainsas dokumendis.
- 87 Käesoleval juhul ei ole vaidlust selles, et Taani Kuningriigi alguses ettepanekus nimetatud iga aine ehk DEHP, DBP, BBP ja DIBP kohta esitati kemikaaliametile eraldi toimik, mis oli kooskõlas XV lisaga.
- 88 Vastupidi sellele, mida tundub väitvat hageja, ei nähtu Üldkohtu toimikusse liidetud dokumentidest, et see liikmesriik oleks algsest ettepanekust täielikult loobunud ja oleks tulnud esitada uus ettepanek. Taani Kuningriik hoopis jagas oma algse ettepaneku kaheksaks eraldiseisvaks osaks. Osadeks jagamisele järgnes DBPd, BBPd ja DIBPd puudutavate ettepanekute osaline tagasivõtmine niivõrd, kui need ettepanekud puudutasid tõsiselt mõju keskkonnale, samas kui DEHPd puudutav ettepanek jäi alles.
- 89 DEHPd puudutava osa kohta ettepanekust tuleb ühest küljest tõdeda, et hageja ei ole selgitanud, mille poolest erineb Taani Kuningriigi algse ettepaneku sisuline külg selle ettepaneku sisulisest küljest, mille üle toimus hääletus liikmesriikide komitee 8.–11. detsembrini 2014 toimunud koosolekul.
- 90 Teisest küljest ei sea hageja kahtluse alla tõsiasja, et DEHPd puudutava toimiku suhtes toimus nõuetekohane kommentaaride esitamise menetlus, mis on ette nähtud määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõigetes 4 ja 5. Vaidlust ei ole seega selle üle, et kõikidel huvitatud pooltel, sealhulgas hagejal, oli tegelik võimalus esitada DEHP kohta oma kommentaarid enne, kui Taani Kuningriigi algne ettepanek osadeks jagati.
- 91 Sellest järeldub, et aine DEHP üle liikmesriikide komitee arutelude raames toimunud hääletamise puhul, mis leidis aset pärast seda, kui Taani Kuningriik eraldas kaalutlused, mis tal on selle aine kohta ning mis on toodud määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõigete 3 ja 5 alusel esitatud toimikus, oma seisukohtadest, mis puutuvad kolme ülejäänud ettepanekut ehk ettepanekuid DBP, BBP ja DIBP kohta, ei ole tuvastatav määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõigete 8 ja 9 rikkumine ega hageja õiguse olla ära kuulatud rikkumine.
- 92 Hageja esitatud muud argumendid ei lükka seda järeldust ümber.
- 93 Esiteks, vastupidi hageja väidetele ei esine liikmesriikide komitee poolt DEHP kohta saavutatud ühehäälsel kokkuleppe puhul rikkumist tulenevalt sellest, et see tugineb ainult „tõsisele mõjule keskkonnale“, samas kui algne määramisettepanek ja XV lisa kohaselt esitatud toimik on põhjendatud „tõsise mõjuga inimeste tervisele ja keskkonnale“.
- 94 Nimelt on määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f sõnastuse kohaselt seal osutatud omadused sellised, millel võib olla tõsine mõju inimeste tervisele või keskkonnale. Kuna need kriteeriumid on alternatiivsed, siis piisab selle määruse artikli 57 punkti f kohaldatavaks muutmiseks sellest, et üks neist kriteeriumidest on täidetud. Taani Kuningriigi alguses ettepanekus aga sisalduski mõju keskkonnale puudutav kriteerium, mille kohta liikmesriikide komitees toimunud hääletus oli ühehäälselt.

- 95 Mis teiseks puudutab hageja argumenti, et DEHPd puudutavat ettepaneku osa ei olnud kantud liikmesriikide komitee koosoleku päevakorda, siis piisab, kui tõdeda, et kõnealuse päevakorra punkti 9 alapunktis b oli sõnaselgelt ette nähtud kokkuleppe otsimine seoses ettepanekuga määratleda DEHP väga ohtliku endokriinseid häireid põhjustava ainenä. Seetõttu, ning võttes arvesse, et Taani Kuningriigi algset ettepanekut DEHP kohta ei asendatud teistsuguse ettepanekuga, ei saa hageja esitatud argumendiga nõustuda.
- 96 Kolmandaks, hageja argumendi kohta, et Taani Kuningriigi ettepaneku üle toimunud hääletuse järel mainitud „teatavaid uusi asjaolusid“ ehk täpsemalt asjaolusid, mille kohta liikmesriikide komitee ei olnud põhjalikult arutlenud, tuleb märkida, et hageja ei täpsusta seda, milles need uued asjaolud seisnesid, ega seda, milline oleks võinud olla nende tähtsus vaidlustatud otsuse seisukohalt.
- 97 Samuti ei vaidle hageja vastu kemikaaliameti argumendile, et nimetatud „uued asjaolud“ puudutasid tõsist mõju inimeste tervisele, mitte vaidlustatud otsuses mainitud tõsist mõju keskkonnale. Sellest tuleneb, et selle argumendiga ei saa nõustuda.
- 98 Eeltoodut arvesse võttes tuleb teise väite teine osa tagasi lükata.

– *Esimese väite kolmas osa, mis puudutab nõukogu ja parlamendi ette nähtud menetluse järgimata jätmist*

- 99 Hageja väidab rea argumentidega, mis on esitatud nii esimese väite kolmanda osa kui ka teise väite põhjendamiseks, et vaidlustatud otsuse puhul on võimu kuritarvitatud. Ta leiab nimelt, et nõukogu ja parlament tegid komisjonile ülesandeks kehtestada üldised rakendamiskriteeriumid kõigis endokriinseid häireid põhjustavate ainete määratlemist käsitlevates liidu õigusaktides, et neid kriteeriume oleks võimalik horisontaalselt kohaldada kõikide neid ained käsitlevate liidu normide puhul, sealhulgas määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f puhul. See komisjoni kohustus tuleneb ühelt poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määruse (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT 2012, L 167, lk 1; muudetud redaktsioonis) artikli 5 lõikest 3 koostoimes artikliga 83, ning teiselt poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2009, L 309, lk 1; muudetud redaktsioonis) II lisa punktist 3.6.5. Lisaks tuleneb komisjoni selline kohustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta otsusest nr 1386/2013/EL, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (ELT 2013, L 354, lk 171). Lõpuks tuleneb ühtsete kriteeriumide vastuvõtmise vajadus komisjoni 2014. aasta juuni tegevuskavast selliste kriteeriumide määratlemiseks, mis võimaldavad kindlaks teha endokriinseid häireid tekitavad ained taimekaitsevahendite ja biotsiidide valdkonnas. Hoolimata sellest kohustusest ei ole komisjon ühtseid kriteeriume senini vastu võtnud. Määruses nr 1907/2006 ei ole ette nähtud ka üleminekukriteeriume endokriinseid häireid tekitavate ainete määratlemiseks, ning määruse nr 528/2012 artikli 5 lõike 3 teises ja kolmandas lõigus nimetatud üleminekukriteeriumid ei ole määrusega nr 1907/2006 reguleeritud juhtumite puhul kohaldatavad.
- 100 Hageja leiab, et määratledes DEHP endokriinseid häireid põhjustava ainenä määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses, lähtuvalt omaenda kriteeriumidest, mis põhinevad väheveenvatel ja mitte eriti objektiivsetel teaduslikel järeldustel, eiras kemikaaliamet selgelt õiguslikult siduvat menetlust, mille nõukogu ja parlament on ette näinud selleks, et kehtestada ülalmainitud ühtsed kriteeriumid.
- 101 Vajadust kohaldada selliseid ühtseid kriteeriume on vähemalt kaudselt tunnistanud ka mõned liikmesriigid ja paljud teised üksused, kes esitasid oma arvamused kommentaaride esitamise menetluses, ning samuti komisjon ise. Väidetavalt ootas komisjon nimelt selliste kriteeriumide väljatöötamist, et esitada oma ettepanek ainete DEHP, DBP, BBP ja DIBP määratlemiseks inimeste

tervisele tõsist mõju avaldada võivate ainetena määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses. Käesoleval juhul tuleks teha komisjonile ettepanek avaldada põhjused, miks ta ei töötanud kolme kuu jooksul pärast liikmesriikide komitee arvamuse saamist välja ettepanekut määratleda ained DEHP, DBP, BBP ja DIBP endokriinseid häireid põhjustavate ainetena, mis võivad avaldada inimeste tervisele tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 9 tähenduses.

- 102 Hageja märgib lisaks, et Taani Kuningriik on juba proovinud mööda minna määruses nr 1907/2006 ette nähtud menetlustest ja sätetest, keelates oma territooriumil riigisiseste aktidega ühepoolselt nende ainete kasutamise. Pärast komisjoni poolt 4. juunil 2012 saadetud hoiatust loobus see liikmesriik sellest keelust.
- 103 Viimaseks leiab hageja, et kemikaaliameti lähenemisviis on vastuolus määruse nr 1907/2006 artikliga 95, milles on ette nähtud menetlus, mida kohaldatakse konfliktide puhul kemikaaliameti arvamuse ja muude liidu õiguse alusel asutatud asutuste arvamuste vahel.
- 104 Kemikaaliamet, keda toetavad Taani Kuningriik, Madalmaade Kuningriik, Rootsi Kuningriik ja Norra Kuningriik, vaidleb hageja neile argumentidele vastu.
- 105 Sissejuhatuseks tuleb seoses tingimustega, mis võimaldavad leida, et otsuse puhul on võimu kuritarvitatud, meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on õigusakti puhul võimu kuritarvitamisega tegemist vaid siis, kui objektiivsete, asjakohaste ja ühtelangevate tõendite põhjal selgub, et õigusakt on vastu võetud eranditult või peamiselt teiste eesmärkide saavutamiseks kui need, mille jaoks asjaomased volitused anti, või ELTLis konkreetse juhtumi lahendamiseks spetsiaalselt ette nähtud menetluse vältimiseks (kohtuotsused, 13.11.1990, Fedesa jt, C-331/88, EU:C:1990:391, punkt 24, ja 16.4.2013, Hispaania ja Itaalia vs. nõukogu, C-274/11 ja C-295/11, EU:C:2013:240, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 106 Käesoleva asja puhul ei võimalda aga miski järeldada, et kemikaaliamet on võimu kuritarvitanud.
- 107 Ühest küljest ei ole hageja nimelt esitanud mingeid objektiivseid tõendeid selle kohta, et vaidlustatud otsus oleks vastu võetud eranditult või peamiselt teiste eesmärkide saavutamiseks kui need, mille jaoks kemikaaliametile asjaomased volitused anti.
- 108 Teisest küljest ei saa ka leida, et kemikaaliamet oleks tegutsenud eesmärgiga vältida ELTLis spetsiaalselt ette nähtud menetlust, et minna mööda käesoleva asja asjaoludest.
- 109 Selle kohta tuleb esiteks seoses määrusega nr 528/2012 märkida, et selle artikli 2 lõike 3 punktist j tuleneb, et see määrus ei piira määruse nr 1907/2006 kohaldamist. Sellest järeldub, et määrus nr 1907/2006 ja täpsemalt selle artikli 57 punkt f ei piira määruse nr 528/2012 kohaldamist. Sama kehtib ka vastupidise mõju kohta.
- 110 Teiseks tuleb tõdeda, et määruses nr 528/2012 ei ole sõnaselgelt ette nähtud, et aine määratlemine ainenähtel on määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f osutatud olemuslikud omadused, ei ole võimalik enne, kui komisjon on vastu võtnud ühtsed kriteeriumid niisuguste ainete kindlakstegemiseks, millel on endokriinseid häired põhjustavad omadused.
- 111 Kolmandaks näivad hageja argumendid põhinevat määruse nr 528/2012 artikli 5 lõike 1 punktil d, tõlgendatuna koos artikli 5 lõikega 3, mille kohaselt asendab komisjonipoolne ühtsete teaduslike kriteeriumide vastuvõtmine endokriinseid häireid põhjustavate omaduste määratlemiseks niisuguste omaduste teatavates ainetes määratlemise määruse nr 1907/2006 artiklis 59 ette nähtud menetluse kohaselt.

- 112 Samas tuleneb määruse nr 528/2012 artikli 5 lõike 1 punkti d sõnastusest, et selles sättes osutatud aineid saab määratleda endokriinseid häireid põhjustavate ainetena kahe alternatiivse ja teineteisest sõltumatu mehhanismi abil, ehk esiteks vastavalt määruse nr 528/2012 artikli 5 lõike 3 esimeses lõigus nimetatud ühtsete teaduslike kriteeriumide alusel, või seni, kuni neid kriteeriume ei ole vastu võetud, sama määruse artikli 5 lõike 3 teises ja kolmandas lõigus viidatud andmete põhjal, ja teiseks juhul, kui tegemist on ainetega, millel on määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f osutatud olemuslikud omadused, määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 1 alusel.
- 113 Seetõttu puudutab komisjoni kohustus võtta vastu ühtsed teaduslikud kriteeriumid ainult määruse nr 528/2012 artikli 5 lõike 1 punktis d mainitud esimest juhtumit, ilma et sellel kohustusel oleks mingitki mõju selles sättes mainitud teisele juhtumile ehk määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f ja artikli 59 lõike 1 kohaldamisele.
- 114 Teisisõnu avaldab määruse nr 528/2012 artikli 5 lõike 3 esimesest lõigust komisjonile tulenev kohustus võtta vastu ühtsed teaduslikud kriteeriumid mõju ainult määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f osutatud ainete juhtumipõhisele määratlemisele.
- 115 Seetõttu jääb edutuks hageja argument, et määruses nr 1907/2006 ei ole ette nähtud üleminekukriteeriume endokriinseid häireid tekitavate ainete määratlemiseks, ja argument, et määruse nr 528/2012 artikli 5 lõike 3 teises ja kolmandas lõigus nimetatud üleminekukriteeriumid ei ole määrusega nr 1907/2006 reguleeritud juhtumite puhul kohaldatavad. Kuna määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f osutatud aineid saab määratleda juhtumipõhiselt ja olenemata määruse nr 528/2012 alusel välja kujundatud kriteeriumidest, siis ei avaldaks viimati nimetatud määrusest tulenevad võimalikud üleminekukriteeriumid määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f kohaldamisele mingit mõju.
- 116 Teiseks tuleb seoses hageja argumendiga, mis käsitleb määruse nr 1107/2009 II lisa punkti 3.6.5, sissejuhataks tõdeda, et ka see punkt ei näe sõnaselgelt ette takistusi määruse nr 1907/2006 ja eeskätt selle artiklite 57 ja 59 kohaldamisele.
- 117 Lisaks tuleneb sellest punktist, et seda, kas ainel on omadusi, mis põhjustavad endokriinseid häireid ja võivad avaldada kahjulikku mõju, on lubatud kontrollida mitte ainult „[liidu] või rahvusvaheliselt kokku lepitud katsejuhendite hindamise“ põhjal, vaid ka „muude kättesaadavate andmete ja teabe, sealhulgas [Euroopa Toiduohutusameti] poolt teaduskirjanduse ülevaate kohaselt tehtud hindamise“ põhjal.
- 118 Nimetatud punktis 3.6.5 mainitud sõna „sealhulgas“ tähendab aga, et Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) tehtud hindamise näide on ainult illustreeriv ning küsimuse, kas ainel võib olla endokriinseid häireid põhjustavaid omadusi, uurimiseks tohib kasutada ka muid kättesaadavaid andmeid ja teavet. Üks selline teabeallikas on ka juhtumipõhisel uurimisel põhinev kemikaaliameti arvamus.
- 119 Seetõttu ei saa määruse nr 1107/2009 II lisa punkt 3.6.5 olla takistuseks sellele, et kemikaaliamet hindab juhtumipõhiselt, kas aine tuleb määratleda endokriinseid häireid põhjustavana määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses.
- 120 Kolmandaks tuleb seoses otsusega 1386/2013 tõdeda, et ükski selle otsuse säte ei võimalda teha järeldust, et kemikaaliametil ei ole lubatud välja töötada omaenda kriteeriume aine määratlemiseks endokriinseid häireid põhjustavana määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses.
- 121 Selle otsuse punkti 50 kolmanda lõigu teises lauses on küll ette nähtud, et kemikaalide kombineeritud mõju ja sisesekreetsioonisüsteemi kahjustajatega seotud ohutusküsimuste uurimiseks „töötab liit välja ühtlustatud ohupõhised kriteeriumid sisesekreetsioonisüsteemi kahjustajate määratlemiseks“. Sellegipoolest ei võimalda miski selles otsuses järeldada, et endokriinseid häireid põhjustavaid aineid on määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f kohaldamise tarbeks võimalik määratleda üksnes ühtsete

teaduslike kriteeriumide alusel. Teisisõnu ei mõjuta otsus nr 1386/2013 seda, kuidas tuleb kohaldada määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f, mille eesmärk on võimaldada kemikaaliametil määratleda aineid juhtumipõhiselt.

- 122 Neljandaks tuleb seoses komisjoni 2014. aasta juuni tegevuskavaga märkida, et see dokument ei ole õiguslikult siduv. Selles sisalduvast vastutuse välistamise klauslist tuleneb, et „käesolev soovituslik tegevuskava on koostatud ainult teavitamise eesmärgil ja seda võidakse igal ajal muuta“. See „ei määra ära komisjoni poolt selle algatuse kohta tehtava lõpliku otsuse sisu ega selle lõplikku ulatust ja struktuuri“.
- 123 Järgmiseks ei ole selles dokumendis esitatud ühtegi asjaolu, mis võimaldaks teha järelduse, et endokriinseid häireid põhjustavate ainete määratlemine määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f ja artikli 59 alusel tuleks peatada seniks, kuni komisjon võtab vastu ühtsed teaduslikud kriteeriumid.
- 124 Viiendaks, seoses argumendiga, et mõned kommentaaride esitamise menetluses osalenud liikmesriigid ja teised üksused on arvamusel, et ainete määratlemiseks endokriinseid häireid põhjustavatena määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses on vaja ühtseid kriteeriume, piisab, kui märkida, et niisugustel arvamustel puudub õiguslikult siduv jõud ja seetõttu ei ole neil nimetatud määruse tõlgendamisel otsustavat tähtsust.
- 125 Kuuendaks tuleb hageja argumendi kohta, et komisjon ootas selliste kriteeriumide väljatöötamist, et esitada oma ettepanek ainete DEHP, DBP, BBP ja DIBP määratlemiseks inimeste tervisele tõsist mõju avaldada võivate ainetena määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses, tõdeda, et see komisjoni väidetav ootus ei saa olla määruse nr 1907/2006 sätete ega muude käesolevas asjas kohaldatavate sätete tõlgendamise aluseks. Lisaks tuleb nentida, nagu märkis ka Norra Kuningriik, ilma et hageja oleks talle vastu vaielnud, et komisjon on vahepeal esitanud ettepaneku määratleda DEHP, DBP, BBP ja DIBP inimeste tervisele tõsist mõju avaldada võivate ainetena, kuigi ühtseid teaduslikke kriteeriume ei ole vastu võetud.
- 126 Eelnevat arvestades tuleb tagasi lükata hageja taotlus teha komisjonile ettepanek avaldada põhjused, miks ta ei töötanud kolme kuu jooksul pärast liikmesriikide komitee arvamuse saamist välja ettepanekut määratleda ained DEHP, DBP, BBP ja DIBP endokriinseid häireid põhjustavate ainetena, mis võivad avaldada inimeste tervisele tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 9 tähenduses.
- 127 Seitsmendaks tuleb märkida, et isegi juhul, kui oleks tõendatud, et Taani Kuningriik on minevikus üritanud võtta riigisiseseid meetmeid, et takistada DEHP kasutamist oma territooriumil, ei ole see tõsisasi asjassepuutuv küsimuse puhul, kas kemikaaliamet tohtis määratleda DEHP määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f osutatud ainenähtudest, või oleks ta pidanud ootama, kuni komisjon võtab vastu ühtsed kriteeriumid.
- 128 Kaheksandaks piisab seoses hageja argumendiga, et vaidlustatud otsus on vastuolus määruse nr 1907/2006 artikliga 95, meeldetuletusest, et see säte paneb kemikaaliametile kohustuse ennetada ja vajaduse korral lahendada konflikte ja lahkarvamusi tema ja liidu teiste asutuste vahel. Nende teiste asutuste hulka kuuluvad teised ametid, eelkõige Euroopa Raviamet (EMA) ja EFSA. Need ametid on pädevuse poolest kemikaaliametile lähedased ja põhimõtteliselt võivad nad mõne aine suhtes asuda kemikaaliametist erinevale arvamusele.
- 129 Määruse nr 1907/2006 artikli 95 lõikes 3 on ette nähtud, et kui teadusalastes või tehnilistes küsimustes on tekkinud oluline konflikt ning asjaomane asutus on liidu amet või teaduskomitee, teevad kemikaaliamet ja asjaomane asutus koostööd konflikti lahendamiseks või ühisdokumendi esitamiseks komisjonile, mis selgitab konflikti olemust teadusalastes või tehnilistes küsimustes.
- 130 Käesoleval juhul ei selgita hageja, millisel teisel liidu asutusel oli aine DEHP kohta kemikaaliameti arvamusest erinev teaduslik arvamus.

131 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimese väite kolmanda osa raames esitatud argumendid tagasi lükata.

132 Seega tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide, et rikutud on ettenähtavuse, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid

133 Teise väite põhjendamiseks väidab hageja, et vaidlustatud otsusega rikutakse ettenähtavuse, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid, sest esiteks määratles kemikaaliamet DEHP endokriinseid häireid põhjustava aina, samas kui liidu õiguses ei ole selline aine defineeritud ja selle aine määratlemiseks ei ole ette nähtud õiguslikult siduvat kriteeriumi. Teiseks puudusid kemikaaliametil volitused täiendada kandidaatainete loetelus kemikaali kohta juba olemasolevat kannet. Kolmandaks võib vaidlustatud otsus takistada DEHP kui määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti c alusel reproduktiivtoksilisena määratletud aine autoriseerimismenetlust, mis toimub alates 12. augustist 2013 ehk kuupäevast, mil hageja esitas autoriseeringutaotluse. Neljandaks ei reguleeri vaidlustatud otsus õiguslikke tagajärgi, mis esineks, kui komisjon töötaks oma volituste raames välja üldkohaldatavad kriteeriumid endokriinseid häireid põhjustavate ainete kindlakstegemiseks ning need kriteeriumid erineksid käesoleval juhul kemikaaliameti poolt kohaldatud kriteeriumidest. Viiendaks ei saanud hageja ette näha kemikaaliameti sellist reguleerivat tegevust ega valmistada liidu regulatiivsete menetluste kontekstis end eelnevalt ette vaidlustatud otsusest tulenevateks kohustusteks ega kohandada oma ettevõtte tegevust. Vaidlustatud otsus muudab kahtlaseks ja küsitavaks selle, kuidas määratletakse aineid seoses nende mõjuga sisesekreetsioonile ja tekitab suurt segadust selles, milline on õiguslik vahetamine aine kandidaatainete loetellu kandmise, aine määruse nr 1907/2006 XIV lisasse lisamise ja määruse VII jaotises käsitletud autoriseeringu andmise vahel.

134 Kemikaaliamet vaidleb sellele argumendile vastu.

135 Siinkohal tuleb esiteks meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab liidu õiguse üldpõhimõtete hulka kuuluv õiguskindluse põhimõte eelkõige seda, et õigusnormid oleks selged, täpsed ja ettenähtavate tagajärgedega iseäranis juhtudel, kui need normid võivad üksikisikute ja äriühingute jaoks kaasa tuua ebasoodsaid tagajärgi (kohtuotsus, 16.7.2014, National Iranian Oil Company vs. nõukogu, T-578/12, ei avaldata, EU:T:2014:678, punkt 112). See põhimõte nõuab, et iga akt, mille eesmärk on luua õiguslikke tagajärgi, saaks oma õigusjõu liidu õigusnormist, mis peab olema sõnaselgelt õigusliku alusena märgitud ja mis näeb ette õigusliku vormi, milles akt tuleb vastu võtta (kohtuotsus, 19.6.2015, Itaalia vs. komisjon, T-358/11, EU:T:2015:394, punkt 123 ja seal viidatud kohtupraktika). Ettenähtavuse põhimõte on õiguskindluse põhimõtte lahutamatu osa (vt selle kohta kohtuotsus, 16.7.2014, National Iranian Oil Company vs. nõukogu, T-578/12, ei avaldata, EU:T:2014:678, punktid 111 ja 112).

136 Käesoleval juhul aga on vaidlustatud otsuses nimetatud mitte ainult selle õiguslik alus, mis on määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõige 8, vaid ka kogu teave, mis on vajalik selle õiguslike tagajärgede kindlakstegemiseks, ning see on esitatud selgelt ja täpselt, võimaldades hagejal selle otsuse reguleerimisala üheselt teada saada. Sellest otsusest ilmneb nimelt selgelt, et selle eesmärk on täiendada määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti c alusel DEHP kohta kandidaatainete loetelus juba olemasolevat kannet, määratledes selle aine endokriinseid häireid põhjustava aina, mille kohta on olemas teaduslikud andmed, et see võib avaldada keskkonnale tõsist mõju määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses.

137 Mis teiseks puudutab õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet, siis selle kohta tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et sellele põhimõttele on õigus tugineda igal õigussubjektil, kelles liidu institutsioon on tekitanud põhjendatud lootusi, kuid kui haldusasutus ei ole isikule konkreetseid kinnitusi andnud,

ei saa isik õiguspärase ootuse põhimõtte rikkumisele tugineda (vt kohtumäärus, 4.7.2013, Menidzherski biznes reshenia, C-572/11, ei avaldata, EU:C:2013:456, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 138 Selliseid lootusi tekitada võivaks kinnitusteks on – olenemata selle andmise vormist – täpne, tingimusteta ja ühtelangev teave, mis pärineb volitatud ja usaldusväärsetest allikatest (vt kohtuotsus, 14.3.2013, Agrargenossenschaft Neuzelle, C-545/11, EU:C:2013:169, punkti 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 139 Käesoleval juhul ei ole aga hageja tõendanud ega väitnud, et kemikaaliamet oleks talle andud täpseid kinnitusi, olgu siis teatava aine kandmise kohta kandidaatainete loetellu või sel puhul kohaldatavate kriteeriumide kohta.
- 140 Hageja muud argumendid ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 141 Esiteks tuleb seoses argumendiga, et kemikaaliamet määratles DEHP endokriinseid häireid põhjustava ainena, samas kui liidu õiguses ei ole sellist ainet defineeritud ega selle aine määratlemiseks õiguslikult siduvat kriteeriumi ette nähtud, meelde tuletada, et nähtuvalt punktides 105–114 eespool oli kemikaaliamet niisuguste ühtsete kriteeriumide puudumisel, mis võimaldaks määratleda endokriinseid häireid põhjustada võivate omadustega aineid, määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f alusel volitatud määratlema DEHP juhtumipõhise hindamise põhjal, lähtudes omaenda kriteeriumidest.
- 142 Lisaks tuleb eespool punktides 137 ja 138 õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte kohta öeldut arvestades märkida, et pelk asjaolu, et hageja ootas, et määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f kohaldamine peatatakse endokriinseid häireid põhjustavate ainete osas seniks, kuni komisjon ühtlustab seda liiki ainete määratlemise kriteeriumid, ei saa olla sellele põhimõttele tuginemise aluseks. Õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte ei hõlma seda põhimõtet juba määratluse poolest. Lisaks ei ole hageja tõendanud, et kemikaaliameti tegevus võimaldas tal järeldada, et see amet ei asu DEHPd määratlema väga ohtliku endokriinseid häireid põhjustava ainena määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses. Vastupidi, tuleb nõustuda Madalmaade Kuningriigiga, kes märgib, et on olemas palju pretsedente, kus aine on määratletud väga ohtlikuna rohkem kui ühe selle määruse artiklis 57 osutatud omaduse põhjal, nagu näiteks kaadmiumfluoriid, mis on määratletud nelja omaduse põhjal ehk täpsemalt nimetatud määruse artikli 57 punktides a–c ja f osutatud omaduste põhjal. Teine näide sellisest pretsedendist on antratseenõli, mis määratleti väga ohtliku ainena vastavalt määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktides a, d ja e toodud kriteeriumidele (kohtuotsus, 7.3.2013, Rütgers Germany jt vs. kemikaaliamet, T-94/10, EU:T:2013:107, punktid 7 ja 77).
- 143 Teiseks tuleb seoses hageja argumendiga, et vaidlustatud otsus tehti ilma, et kemikaaliametil oleks volitusi täiendada kandidaatainete loetelus kemikaali kohta juba olemasolevat kannet, mistõttu on samuti rikutud õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid, meelde tuletada, et tulenevalt eespool punktis 81 tehtud järeldusest oli kemikaaliamet määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 alusel volitatud täiendada aine DEHP kohta kandidaatainete loetelus juba olemasolevat kannet. Seetõttu tuleb see väide tagasi lükata.
- 144 Kolmandaks, hageja argumendi kohta, et vaidlustatud otsus võib takistada DEHP kui määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti c alusel reproduktiivtoksilisena määratletud aine autoriseerimismenetlust, mis toimub alates 12. augustist 2013 ehk kuupäevast, mil hageja esitas autoriseeringutaotluse, tuleb märkida järgmist.
- 145 Kuigi kandidaatainete loetelus DEHPd puudutavale kandlele lisati täiendavaid olemuslikke omadusi, mida on mainitud määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f, ei „takista“ see endiselt käimas olevat autoriseerimismenetlust. Kemikaaliamet märgib õigesti, et autoriseeringu taotleja peab oma taotluses arvestama ainult nende ohtlike omadustega, mille tõttu aine on XIV lissasse kantud. Kandidaatainete loetelus oleva aine olemuslik omadus, mida ei ole mainitud selle aine kohta XIV lissasse tehtud kandes, ei avalda autoriseerimismenetlusele seega mingit mõju.

- 146 On küll tõsi, et kui aine kohta XIV lisas olevat kannet täiendatakse vastavalt määruse nr 1907/2006 artikli 62 lõike 4 punktile d, siis peab autoriseeringutaotlust selle arengu arvessevõtmiseks muutma. Teisisõnu, kui komisjon lisab DEHP kohta selle määruse XIV lisas olevasse kandesse, et sellel ainel on ka määruse artikli 57 punktis f osutatud väga ohtlik endokriinseid häireid põhjustav omadus, siis peab hageja seda XIV lisa muudatust arvesse võtma.
- 147 Sellegipoolest oleks hageja sellisel juhul samas olukorras kui siis, kui aine DEHP kõik olemuslikud omadused, millele on osutatud määruse nr 1907/2006 artiklis 57, oleks määratletud ja XIV lisasse kantud ühel ajal.
- 148 Mis neljandaks puudutab argumenti, et vaidlustatud otsus ei reguleeri õiguslikke tagajärgi, mis esineks siis, kui komisjon töötaks oma volituste raames välja üldkohaldavad kriteeriumid endokriinseid häireid põhjustavate ainete määratlemiseks, siis tuleb märkida, et nähtuvalt eespool punktides 112–114 ei saa aine määratlemist väga ohtliku endokriinseid häireid põhjustava ainenähtuvalt määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f alusel läbiviidavast juhtumipõhisest hindamisest välistada asjaolu tõttu, et komisjon peab vastu võtma ühtsed kriteeriumid endokriinseid häireid põhjustavate omaduste kindlakstegemiseks.
- 149 Viiendaks, hageja argumendi kohta, et vaidlustatud otsus muudab kahtlaseks ja küsitavaks selle, „kuidas määratletakse aineid seoses nende mõjuga sisesekretsioonile“ ja tekitab suurt segadust selles, milline on õiguslik vahet DEHP kandidaatainete loetellu kandmise, aine XIV lisasse lisamise ja sellele ainele autoriseeringu andmise vahel, tuleb kõigepealt märkida, et vaidlusalune otsus tehti kehtivate õigusnormide alusel, täpsemalt määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 8 alusel koostoimes sama määruse artikli 57 punktiga f.
- 150 Hageja etteheide, mis tuleneb asjaolust, et tal ei olnud võimalik vaidlustatud otsust ette näha ega end sellest tulenevateks kohustusteks ette valmistada ega oma ettevõtte tegevust kohandada, tuleb mõista kui argumenti, millega sisuliselt tuginetakse õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele.
- 151 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kuigi see põhimõte kuulub liidu aluspõhimõtete hulka, ei saa majandustegevuses osalejatel siiski olla õiguspärasest ootusest kehtiva olukorra säilimise suhtes, mida liidu institutsioonid võivad oma kaalutusõigust kasutades muuta (kohtuotsus, 26.6.2012, Poola vs. komisjon, C-335/09 P, EU:C:2012:385, punkt 180). Niisiis ei saanud hagejal olla õiguspärasest ootusest hüpoteesi suhtes, et kemikaaliamet ei asu DEHPd määratlema väga ohtliku endokriinseid häireid põhjustava ainenähtuvalt määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses.
- 152 Eelnevat arvestades tuleb tagasi lükata argumendid, milles väidetakse, et rikutud on ettenähtavuse, õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid.
- 153 Seetõttu tuleb teine väide põhjendamatus tõttu tervikuna tagasi lükata.

Kolmas väide, et puuduvad veenvad ja objektiivsed teaduslikud järeldused ning on eiratud kemikaaliameti juhendeid

- 154 Kolmas väide jaguneb kaheks osaks.
- 155 Esimeses väiteosas leitakse, et vaidlustatud otsuses on tehtud ilmne hindamisviga, mida võib isegi pidada võimu kuritarvitamiseks, kuna see ei põhine teaduslikel järeldustel, mis kinnitaks objektiivselt ja veenvalt, et DEHP vastab kõigile määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f loetletud kriteeriumidele.
- 156 Teine väiteosa on tuletatud sellest, et kemikaaliamet ei ole väidetavalt järginud tema enda poolt väljastatud tehnilisi juhendeid.

– Kolmanda väite esimene osa, mis käsitleb ilmset hindamisviga või võimu kuritarvitamist, sest puuduvad objektiivsed ja veenvad teaduslikud tõendid

- 157 Hageja toob esiteks esile, et teaduslikust vaatekohast ei anna tuvastamine, et teatud aine põhjustab endokriinseid häireid, alust järeldada, et see aine vastab määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f ette nähtud kriteeriumidele. Endokriinsete häirete põhjustamine ei ole oht vaid üksnes toimemehhanism. Seetõttu põhineb see otsus vääril hüpoteesil. DEHP poolt keskkonnale avaldatava mõju teaduslik uurimine oleks seevastu pidanud võimaldama tuvastada põhjusliku seose olemasolu DEHP toimemehhanismi ja keskkonnale avaldatava mõju vahel. DEHPd puudutav toimik ei vasta aga sellele põhinõudele, sest aine DEHP väidetavat negatiivset mõju peeti üksnes „võimalikuks“.
- 158 Teiseks, ka kommentaaride esitamise menetluses juhtisid mitu liikmesriiki ja muud menetluses osalejat tähelepanu asjaolule, et DEHPd puudutavas toimikus toodud argumendid ei täida üht kriteeriumi, mis on väga oluline aine määramisel määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f alusel ja kandmisel kandidaainete loetellu, ehk kriteeriumi, mille kohaselt peab ainest tulenev oht olema samaväärne nimetatud määruse artikli 57 punktides a–e loetletud ainetest tuleneva ohuga.
- 159 Kolmandaks on DEHPd puudutava toimiku, tõendusdokumendi ja seetõttu ka vaidlustatud otsuse aluseks olevate uuringute teaduslik usaldusväärsus põhjendamatult ja tahtlikult ülehinnatud. Lisaks ei ole asjaomased uuringud veenvad.
- 160 Kaladel tehtud uuringute puhul, millel põhinevad nii tõendusdokument kui ka DEHPd puudutav toimik, ilmneb 2008. aastal komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse tehtud teaduslikust uuringust „European Union Risk Assessment Report“, et „ei ole võimalik täieliku kindlusega välja selgitada, kas DEHP põhjustab kaladel endokriinseid häireid“. Üheksa uuringut, mis pärast 2008. aastat on tehtud DEHP mõju kohta kaladele, on üksnes „non-guideline stud[ies]“ ehk uuringud, mis ei ole teostatud Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) standardite kohaselt. Niisugused uuringud peavad aga olema hinnatud rahvusvaheliselt tunnustatud metodoloogia põhjal, mida nimetatakse Klimischi skaalaks (Klimisch H. J., Andreae, M. ja Tillmann, U., „A Systematic Approach for Evaluating the Quality of Experimental Toxicological and Ecotoxicological Data“, *Regulatory Toxicology and Pharmacology*, 1997, 25. kd, lk 1–5). Kuigi „non-guideline“ uuringud saavad Klimischi skaalal hindeks 3, mis vastab „ebausaldusväärsetele“ uuringutele (Klimischi skoor 3), oli ülalmainitud uuringute tõendusdokument Klimischi skaalat järgimata liigitatud klassi 2, mis vastab „piirangutega usaldusväärsetele“ uuringutele (Klimischi skoor 2). Tõendusdokumendi autorigi seab kahtluse alla Carnevali jt (2010) ning Corradetti jt (2013) uuringud, pidades neid sisuliselt „ebausaldusväärseks“ (Klimischi skoor 2/4). Mõnedes uuringutes, millele tõendusdokumendis viidatakse, ei ole DEHP endokriinseid häireid põhjustavat kahjulikku mõju üldse tuvastatud. See puudutab eelkõige Zanotelli jt (2010), Wang jt (2013) või Uhren-Webster jt (2010) uuringuid. Lisaks on Zanotelli jt (2010) uuringu tulemused, mille kohaselt saab kaladel DEHPga kokkupuutel täheldatud „kasvu peetumist“ (reduction in growth) pidada selle aine „endokriinse mõju“ ilminguks, teiste asjaomaste uuringute, sealhulgas Norman jt (2007) uuringu poolt kahtluse alla seatud.
- 161 Rottidel tehtud uuringute puhul on hageja arvamisel, et need töötati välja, et uurida mõju inimeste tervisele, mitte keskkonnale. Lisaks on nende usaldusväärsus kaheldav, sest nendes uuringutes manustati ainet DEHP otse ja suurtes doosides, kuid looduses seda ei juhtu, sest looduses esineb see aine tuhat korda või lausa kümneid tuhandeid kordi madalamal tasemel.
- 162 Kemikaaliamet, keda toetab Norra Kuningriik, vaidleb neile argumentidele vastu.
- 163 Sissejuhatuseks tuleb rõhutada, et väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et kuna liidu ametivõimudel on nende võetavate meetmete olemuse ja ulatuse kindlaksmääramisel lai kaalutusõigus, eeskätt äärmiselt keeruliste teaduslike ja tehniliste faktiliste asjaolude hindamisel, peab liidu kohtu kontroll piirduma hinnanguga sellele, kas sellise õiguse teostamisel esineb ilmne kaalutusviga või võimu kuritarvitamine või kas ametivõimud on oma kaalutusõiguse piire ilmselgelt ületanud. Niisuguses

kontekstis ei saa liidu kohus asendada oma hinnanguga hinnangut, mille on teaduslike ja tehniliste asjaolude kohta andnud liidu ametivõimud, kellele ainsana on EL toimimise lepinguga see ülesanne pandud (vt kohtuotsus, 30.4.2015, *Polynt ja Sitre vs. kemikaaliamet*, T-134/13, ei avaldata, EU:T:2015:254, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 164 Ometi tuleb täpsustada, et liidu ametivõimude ulatuslik kaalutusõigus, mille kasutamise üle teostatav kohtulik kontroll on piiratud, kehtib mitte ainult vastuvõetavate sätete olemuse ja ulatuse suhtes, vaid teataval määral ka alusandmete tuvastamise suhtes. Siiski nõuab niisugune kohtulik kontroll vaatamata selle piiratusele, et liidu ametivõimud kui asjaomase akti koostajad suudaksid liidu kohtus tõendada, et akt on vastu võetud nende kaalutusõiguse tegeliku teostamise teel, mis eeldab kõigi nende elementide ja asjaolude arvessevõtmist, mis on akti reguleerimiseseme valdkonnas asjakohased (vt kohtuotsus, 30.4.2015, *Polynt ja Sitre vs. kemikaaliamet*, T-134/13, ei avaldata, EU:T:2015:254, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 165 Käesolevas asjas tuleb neid kaalutlusi arvesse võttes analüüsida, kas kemikaaliameti hinnangu puhul, et DEHP omadused vastavad määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f nõuetele, on tehtud ilmne hindamisviga või isegi kuritarvitatud võimu.
- 166 Selle kohta tuleb märkida, et tõendusdokumendi punkti 6.3 kohaselt võib järeldada, et aine DEHP endokriinseid häireid põhjustav toimemehhanism tekitab keskkonnale kahjulikke tagajärgi. Liikmesriikide komitee on jõudnud sellele järeldusele, hinnates mitut kaladel ja rottidel tehtud uuringut. Täpsemalt tuleneb tõendusdokumendi punktist 5.1.6, et kasutatud uuringute teatava osa igakülgse hinnangu põhjal on väga tõenäoline, et DEHP östrogeensel toimemehhanismil on kahjulik mõju isas- ja emaskalade sooliste ja reproduktiivsetele fenotüübilistele tunnustele. See asjaolu ning samuti aine DEHP selline mõju, nagu on täheldatud rottidel tehtud uuringutes, mida on mainitud tõendusdokumendi 4. peatükis, on piisavad, jõudmaks järeldusele, et DEHP-l võib olla kahjulik mõju keskkonnale.
- 167 Hageja argumendid ei lükka ümber hinnangut kõikidele tõendusdokumendi 4. ja 5. peatükis mainitud teaduslikele uuringutele.
- 168 Selle kohta tuleb esiteks nentida, et vastupidi hageja väidetele ei põhine vaidlustatud otsus arusaamal, et lihtsalt see, et aine avaldab mõju ühe indiviidi sisesekretsioonisüsteemile, avaldab paratamatult ka keskkonnale kahjulikku mõju.
- 169 Tõendusdokumendi punktist 5.1.1 koostoimes selle dokumendi punktiga 4.2.1 tuleneb nimelt, et sellist teaduslikku käsitusviisi, mille põhjal kemikaaliamet järeldas, et DEHP-l on määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f osutatud olemuslikud omadused, soovitas ka ekspertidest koosnev nõuanderühm. Selle käsitusviisi kohaselt saab aine määratleda endokriinseid häireid põhjustava aina, mis võib avaldada keskkonnale kahjulikku mõju, esiteks juhul, kui see aine avaldab inimeste tervisele kahjulikku mõju, teiseks juhul, kui sellel on endokriinne seotud toimemehhanism, kolmandaks juhul, kui esineb „tõenäoline“ seos selle kahjuliku mõju ja endokriinse toimemehhanismi vahel ja neljandaks juhul, kui see põhjuslik seos on asjakohane ka keskkonna puhul. Nähtuvalt tõendusdokumendi punktist 4.2.1 põhineb see lähenemisviis üldtunnustatud ja laia toetust leidnud määratlusel, mis tuleneb Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) loodud programmist, mis käsitleb endokriinseid häireid põhjustavaid kemikaale.
- 170 Seetõttu tuleb tagasi lükata hageja argument, et vaidlustatud otsus lähtub hüpoteesist, et kui kemikaal põhjustab endokriinseid häireid, siis tähendab see tingimata, et tegemist on keskkonnale kahjulikku mõju avaldada võiva ainega.

- 171 Hageja argumendi kohta, et DEHP poolt keskkonnale avaldatava mõju teaduslik uurimine oleks pidanud võimaldama tuvastada sellise põhjusliku seose DEHP toimemehhanismi ja keskkonnale avaldatava mõju vahel, mille kohaselt avaldab keskkonnale kahjulikku mõju just DEHP ja mitte mingi muu aine, ning see oleks võimaldanud järeldada, et DEHP on väga ohtlik endokriinseid häireid põhjustav aine määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses, tuleb märkida järgmist.
- 172 Seda argumenti tuleb käsitada nii, et sisuliselt soovib hageja sellega kahtluse alla seada tõendamisstandardi, millest tõendusdokumendi autor lähtus põhjusliku seose olemasolu tuvastamisel.
- 173 Tõendamisstandardi kohta, mida määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f kohaselt tuleb järgida, olgu kõigepealt märgitud, et selle sätte sõnastuse kohaselt võib XIV lisasse muu hulgas kanda väga ohtlikud endokriinseid häireid põhjustavad ained, mille kohta on olemas teaduslikud andmed, et need „võivad“ avaldada keskkonnale tõsist mõju. Olgu täpsustatud, et selle sätte teatavate keeleversioonide, nagu näiteks inglise-, saksa-, itaalia- ja rumeeniakeelse versiooni kohaselt, peab mõju keskkonnale olema „tõenäoline“, samas kui mõnede keeleversioonide kohaselt on nõutav, et ained „võivad“ avaldada keskkonnale mõju. Sellest järeldub, et tõenäosusest, et endokriinseid häireid põhjustav aine võib avaldada keskkonnale kahjulikku mõju, piisab põhjusliku seose olemasolu tuvastamiseks selle sätte tähenduses. Seda liidu seadusandja käsitusviisi kinnitab ka ettevaatuspõhimõte, mida on muu hulgas mainitud määruse nr 1907/2006 artikli 1 lõikes 3.
- 174 Tõendusdokumendi punkti 6.3 esimesest lausest ilmneb aga muu hulgas, et selle dokumendi autor järgib teaduslikul põhjendamisel määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f mainitud tõendamisstandardit. Selles on nimelt osutatud tõenäosusele, et DEHP võib avaldada keskkonnale kahjulikku mõju.
- 175 Arvestades ilmsete hindamisvigade või võimu kuritarvitamise kontrolli kohta õigusaktides eespool punktides 105, 163 ja 164 mainitud, tuleb teha järeldus, et vaidlustatud otsuses ei ole viga, mis tuleneks sellest, et tõendusdokumendi autor on üksnes leidnud, et on „väga tõenäoline“, et DEHP endokriinne toimemehhanism võib avaldada keskkonnale kahjulikku mõju.
- 176 Teiseks, hageja argumendi puhul, et DEHPd puudutav toimik ei anna alust pidada DEHPd aineks, mis põhjustab samaväärset ohtu, kui määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktides a–e loetletud ainete kasutamisega kaasnev mõju, piisab viitamisest tõendusdokumendi punktile 6.2.
- 177 Selles küsimuses ei analüüsi tõendusdokumendi autor mitte ainult DEHP olemuslikke omadusi, teaduslikke tõendeid ja tõsist mõju, vaid ka seda, kas selle aine põhjustatav oht on samaväärne (equivalent level of concern) määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f tähenduses. Kokkuvõtlikult võib öelda, et selle punkti neljas lõigus leitakse muu hulgas, et DEHP ökotoksiline toime võib olla tõsine ja pöördumatu ning avaldada keskkonnale suurt mõju.
- 178 Sellest järeldub, et eespool punktides 102, 164 ja 165 esitatud selgitusi arvestades ei saa leida, et kemikaaliamet on eiranud mõnd määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktis f ette nähtud olulist kriteeriumi ja teinud seetõttu ilmse hindamisvea või võimu kuritarvitanud.
- 179 Kolmandaks tuleb hageja argumendi kohta, et DEHPd puudutavas toimikus kasutatud uuringud ei olnud usaldusväärsed, märkida järgmist.
- 180 Vaidlustatud otsuse teaduslike põhjenduste hulka kuuluvad kaladel tehtud uuringud, millest osa viidi läbi enne 2008. aastat. Need uuringud on üle võetud ja neid on kirjeldatud Teadusuuringute Ühiskeskuse 2008. aasta aruandes. Tõsi küll, tõendusdokumendi punktist 5.1.2 tuleneb, et selles aruandes leiti, et ei ole võimalik üheselt järeldada, et DEHP põhjustab kaladel endokriinseid häireid.
- 181 Sellele aruandele lisandub aga mitu pärast 2008. aastat tehtud uuringut.

- 182 Nähtuvalt tõendusdokumendi punktist 5.1.2.1 hindas kemikaaliamet nende uuringute usaldusväärsust Klimischi skaalal. Seda tehti, sest kemikaaliameti koostatud „Teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhendi“ peatüki R.4.2. kohaselt tuleb Klimischi hindamissüsteemi kasutada ka niisuguste uuringute hindamisel, mis käsitlevad aine mõju ja käitumist keskkonnas.
- 183 Täpsemalt antakse sellel skaalal hinne „2 = piirangutega usaldusväärne“ (Klimischi skoor 2) „uuringutele või andmetele [...], mille läbiviimisel või saamisel ei ole järgitud häid laboritavasid, mille dokumenteeritud katseparameetrid ei vasta täielikult konkreetsele katsejuhendile, kuid on andmete tunnustamiseks piisavad, või milles kirjeldatakse uuringuid, mis täpselt ei kuulu katsejuhiste alla, kuid need on sellegipoolest hästi dokumenteeritud ning teaduslikult vastuvõetavad“.
- 184 Seevastu hinne „3 = ebausaldusväärne“ (Klimischi skoor 3) antakse „uuringutele ja andmetele [...], kus mõõtesüsteem ja katsetatav aine ei sobi või milles kasutati kokkupuute seisukohalt sobimatuid organisme/katseparameetrid (nt mittefüsioloogilised manustamisteed) või mis toimus või koostati vastuvõetamatu meetodi alusel, mille dokumentatsioon ei ole hindamiseks piisav ning mis ei ole eksperdihinnangu kohaselt veenev“.
- 185 Vastupidi hageja argumendile, et uuring, mis ei järgi OECD standardeid, on „non-guideline“ uuring, ei ilmne aga Klimischi hindamissüsteemist, et kõik „non-guideline“ uuringud peaks saama hindeks „3 = ebausaldusväärne“. Uuringutele, mille dokumenteeritud katseparameetrid ei ole täielikus vastavuses konkreetse katsejuhendiga, võib anda hoopis hinne „2 = piirangutega usaldusväärne“. Erinevalt sellest, mida väidab hageja, ei tähenda pelk asjaolu, et ekspertiis loetakse „non-guideline“ uuringuks, järelikult seda, et selline uuring on täiesti ebausaldusväärne.
- 186 Lisaks sellele tuleb ka rõhutada, et hageja ei esita konkreetseid asjaolusid, mis võimaldaks tõendusdokumendi 5. peatükis mainitud erinevatele uuringutele antud hindeid põhjendatult ja uuringuid ükshaaval hinnates küsimärgi alla seada.
- 187 Pealegi ei täpsusta hageja, milline kaladel tehtud uuringutele antud hinne on ebaõige ning võis mõjutada liikmesriikide komitee igakülgse hindamise tulemust.
- 188 Samuti ei ole veenvad hageja argumendid, et esiteks pani ka tõendusdokumendi autor Carnevali jt (2010) ning Corradetti jt (2013) uuringute usaldusväärsuse kahtluse alla, ja teiseks ei ilmnud DEHP kahjulik mõju sisesekretsioonisüsteemile uuringutest, mille viisid läbi Zanotelli jt (2010), Wang jt (2013) või Uhren-Webster jt (2010).
- 189 Tõsi küll, tõendusdokumendi punktist 5.1.2.1.2 tuleneb, et Zanotelli jt (2010) uuringus ei tehta üheseid järeldusi DEHP liigitamise kohta endokriinseid häireid põhjustavaks aineks. Sellest uuringust ei ilmne selgelt, kas kaladel DEHP toimel avaldunud „kasvu peetumine“ (reduction in growth) on seotud sisesekretsioonisüsteemiga (it is not clear whether the effect is endocrine mediated or not). Ka uuringus Wang jt (2013) ei uuritud ega täheldatud endokriinset või süsteemset kahjulikku mõju (no endocrine related or systemic adverse effects were investigated nor observed).
- 190 Punktist 5.1.2.1.2 ilmneb siiski, et uuringud Carnevali jt (2010) ning Corradetti jt (2013) näitasid DEHP kahjulikku mõju sebrakalade paljunemisele, ning et hoolimata mõningatest kahtlustest on need uuringud teataval määral asjakohased (are therefore considered of some relevance) kõnealuse mõju hindamisel.
- 191 Tõsi küll, uuringus Uhren-Webster jt (2010) kasutati eksperimentaalset meetodit, mis hõlmas kokkupuudet ainega, mida looduses ei esine. Olenemata küsimusest, kas see meetod on usaldusväärne või mitte – kusjuures sellele küsimusele tuleb anda sama vastus, mis antakse tagapool punktides 198–200 seoses suurte koguste DEHP kasutamisega rottidel tehtud katsetes – ei muuda see tõsiasi, et uuringust Uhren-Webster jt (2010) selgus, et kokkupuude suures kontsentratsioonis DEHPga häirib sebrakalade spermatogeneesi.

- 192 Hageja kritiseeritud uuringute kohta tuleb märkida, et need moodustavad ainult osa kogu tõendusmaterjalist, mida liikmesriikide komitee uuris.
- 193 Teised kaladel tehtud uuringud, mida on mainitud tõendusdokumendi punktis 5.1.2.1.2, sisaldavad täiendavaid tõendeid DEHP kahjuliku mõju kohta keskkonnale.
- 194 Neile uuringutele lisanduvad rottidel tehtud katsed, mida on mainitud tõendusdokumendi punktis 4.2.2. Need katsed võimaldasid tuvastada aine DEHP erinevat negatiivset mõju imetajate sisesekretsioonisüsteemile.
- 195 Hageja jätab need teised uuringud aga tähelepanuta.
- 196 Iseäranis tuleb rõhutada, et tõendusdokumendi punkti 4.2.2 alapunkti b teisest lõigust ilmneb, et rottidel tehtud uuringuid loetakse lausa „usaldusväärseteks“ uuringuteks, mis vastavad Klimischi skaalal hinnetele 1 või 2. Hageja, kes tundub tunnistavat, et Klimischi skaala on kaalukas meetod uuringute hindamiseks, ei esita ühtegi ajaolu, mis paneks tõendusdokumendi punktis 4.2.2 mainitud uuringute usaldusvärsuse kahtluse alla.
- 197 Hageja ei esita ka põhjendatud argumente tõendusdokumendi punkti 6.3 kolmandas lõigus toodud hinnangu vastu, mille kohaselt on aine DEHP mõju imetajate paljunemisvõimele asjakohane ka keskkonna seisukohalt. Hageja ei sea nimelt kahtluse alla tõdemust, et esiteks on rottidel täheldatud ebasoovitav mõju väga murettekitav, kui mõelda sellistele metsikutele imetajatele, kelle loomulik paljunemisvõime on nõrk, ja teiseks võib kahjulik mõju paljunemisele kõnealuse loomapopulatsiooni jaoks kaasa tuua pikaajalisi negatiivseid tagajärgi.
- 198 Samuti ei saa nõustuda hageja argumendiga, et selline DEHP uurimine, nagu toimus rottidel tehtud uuringutes, viidi läbi väga suurte koguste DEHPga, mida manustati loomadele vahetult, kuigi looduses sellist olukorda ei esine.
- 199 Selle kohta tuleb esiteks märkida, et hageja ei ole tõendanud, et meetod, mis seisneb teatava aine suurtes kogustes manustamises, ei ole teaduslikult tunnustatud ja levinud meetod. Hageja piirdub siinkohal üldsõnalise väitega, esitamata aga konkreetseid tõendeid, mis seaks küsimärgi alla niisuguse uuringu usaldusvärsuse, mis seisneb loomadele laboritingimustes teatava aine suurtes kogustes manustamises.
- 200 Teiseks tuleneb kohtupraktikast, et aine olemuslike omadustega seotud ohu hindamine ei tohi piirduda konkreetse kasutamise asjaolude arvestamisega ning seda saab nõuetekohaselt teha, sõltumata aine kasutamise kohast, viisist, kuidas sellega võidakse kokku puutuda, ja ainega kokkupuutumise astmest (vt selle kohta kohtuotsus, 21.7.2011, Nickel Institute, C-14/10, EU:C:2011:503, punkt 82).
- 201 Arvestades neid kaalutlusi ja eespool punktides 105, 163 ja 164 märgitud, ei saa teha järeldust, et vaidlustatud otsuses on tehtud ilmne viga või võimu kuritarvitatud, ning sellekohased argumendid tuleb tagasi lükata.
- 202 Järelikult tuleb kolmanda väite esimene osa tagasi lükata.

– Kolmanda väite teine osa, mille kohaselt ei järginud kemikaaliamet omaenda tehnilisi juhendeid

- 203 Hageja leiab, et kemikaaliamet ei järginud vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel omaenda tehnilisi juhendeid ehk dokumenti „Identification of substances as SVHCs due to equivalent level of concern to CMRs (Article 57(f)) – sensitizers as an example“ (Ainete määratlemine väga ohtlike ainetena, kuna need põhjustavad samaväärset ohtu kui kantserogeensed, mutageensed või reproduktiivtoksilised ained (artikli 57 punkt f) – sensibilisaatorite näide), mis sisaldab üksikasjalikke juhendeid niisuguste

ettepanekute autoritele, mille eesmärk on kanda määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti f alusel kemikaale kandidaatainete loetellu. Nende juhendite kohaselt on „ohvrite elukvaliteet“ ehk käesoleval juhul asjassepuutuvate loomade elukvaliteet, „sotsiaalsed ohud“ ja „teatava kontsentratsiooni [keskkonda] jõudmise“ võimalus tegurid, mida tuleb arvesse võtta hindamiseks, kas aine põhjustab samaväärset ohtu, kui määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktide a–e alusel määratletud ained. Käesoleval juhul aga kemikaaliamet neid tegureid ei hinnanud.

204 Kemikaaliamet vaidleb sellele argumendile vastu.

205 Hageja väide, mis puudutab kemikaaliameti juhendeid, on täiendav väide, mis esimest korda esitati repliigi punktides 72–74. Teisisõnu, sisuliselt on hageja esitanud kohtumenetluse käigus uue väite.

206 Kodukorra artiklist 84 ilmneb aga, et menetluse käigus ei või esitada uusi väiteid, kui need ei tugine õiguslikele ja faktilistele asjaoludele, mis on ilmsiks tulnud menetluse käigus.

207 Kuna hageja esitas kemikaaliameti juhendeid puudutava väite alles repliigi etapis, ja see väide ei tugine asjaoludele, mis on ilmsiks tulnud pärast hagi esitamist, tuleb see hilinevana ja seetõttu vastuvõetamatusena tagasi lükata.

208 Järelikult tuleb kolmanda väite teine osa vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide, mille kohaselt on rikutud hageja õigusi, mis tulenevad EIÕKst ja hartast

209 Neljandas väites mainib hageja esiteks õiguskindluse põhimõtte rikkumist, teiseks harta artiklis 47 ja EIÕK artiklis 6 ette nähtud õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele rikkumist, kolmandaks EIÕK lisaprotokollis nr 1 artiklis 1 ja harta artiklis 17 ette nähtud õiguse oma omandit segamatult kasutada rikkumist ja eriti õiguspärase ootuse põhimõtte rikkumist.

210 Kemikaaliamet vaidleb nendele argumentidele vastu.

211 Sissejuhatuseks olgu meenutatud, et kohtupraktika kohaselt peavad liidu kohtud vastavalt neile aluslepinguga antud pädevusele tagama põhimõtteliselt täieliku kontrolli kõigi liidu õigusaktide seaduslikkuse üle põhiõiguste seisukohast, mis moodustavad liidu õiguskorra lahutamatu osa. See nõue on sõnaselgelt sätestatud ELTL artikli 275 teises lõigus (vt kohtuotsus, 28.11.2013, nõukogu vs. Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

212 Muu hulgas kuulub nende põhiõiguste hulka harta artikli 47 teises lõigus ja EIÕK artiklis 6 ette nähtud õigus asja õiglasele arutamisele, ning harta artiklis 17 ja EIÕK lisaprotokollis nr 1 artiklis 1 nimetatud õigus omandile.

213 Kemikaaliamet ei ole aga kohus harta artikli 47 ja EIÕK artikli 6 tähenduses ja kuna need sätted ei ole seega käesolevas asjas kohaldatavad, siis ei ole hagejal alust tugineda vaidlustatud otsuse vastu õigusele õiglasele kohtulikule arutamisele.

214 Kui aga hageja viidet õigusele õiglasele kohtulikule arutamisele tuleb mõista nii, et ta peab sellega silmas õigust sellele, et kemikaaliamet käsitleks tema juhtumit erapooletult ja õiglaselt harta artikli 41 lõike 1 tähenduses, siis tuleb märkida, et hageja ei ole tõendanud, et kemikaaliamet on jätnud tal selle sätte kohaselt lasuvad kohustused järgimata.

215 Seoses õigusega oma omandit segamatult kasutada, mis on ette nähtud harta artiklis 17 ja EIÕK lisaprotokollis nr 1 artiklis 1, mainib hageja esiteks rahalisi vahendeid, mida ta väidetavalt investeeris seoses DEHP kasutamise autoriseerimise taotlusega, ja teiseks ohtu, et autoriseering jääb vaidlustatud

otsuse tegemise tõttu saamata. Kohtuistungil täpsustas hageja veel, et muu omand, mida ta ei saa vaidlustatud otsuse vastuvõtmise tõttu kasutada, on DEHPd tootva ja kasutava ettevõtte õigused DEHPd toota.

- 216 Siinkohal piisab, kui märkida hageja investeeringute kohta autoriseeringutaotluse läbivaatamise menetluses, et hageja ei ole selgitanud, kuidas vaidlustatud otsus tema investeeringuid täpsemalt mõjutab. Väidetavad investeeringud saavad nimelt puudutada üksnes DEHPd kui määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti c kriteeriumile vastavat ainet. Need investeeringud oleks aga tulnud teha ka juhul, kui seda ainet ei oleks määratletud väga ohtliku endokriinseid häireid põhjustava ainenäimetatud määruse artikli 57 punkti f alusel.
- 217 Seoses riskiga, et hageja ei saa määruse nr 1907/2006 artikli 60 alusel autoriseeringut, tuleb nentida, et hageja taotlusel algatatud menetlus autoriseeringu saamiseks puudutab DEHPd kui reproduktiivtoksilist ainet määruse nr 1907/2006 artikli 57 punkti c tähenduses. Niisuguse autoriseeringu andmist ei välistata aga asjaolu, et aine kantakse sama määruse artikli 57 punkti f alusel kandidaatainete loetellu väga ohtliku endokriinseid häireid põhjustava ainenä.
- 218 Viimaseks tuleb DEHP tootmise õiguste kohta märkida, et nende õiguste olemasolu, sisu ega õiguslikku olemust ei ole tõendatud, mistõttu ei ole võimalik tuvastada, et esineks takistus nende kasutamisel.
- 219 Lisaks, olenemata sellest, kuidas tuleb kvalifitseerida asjaolud, mida hageja mainis „omandi“ olemasolu tõendamiseks harta artikli 17 ja EIÕK lisaprotokoll nr 1 artikli 1 tähenduses, tuleb märkida, et hageja poolt kohtuistungil tehtud täpsustuste kohaselt ei saa neid omandiõigust puudutavaid argumente pidada käesoleva kohtuasja raames sisult iseseisvaks, vaid need argumendid täiendavad seda, mida hageja on väitnud eelmiste väidete raames. Täpsemalt on hageja arvamusel, et vaidlustatud otsuse õigusvastasus takistaks omandiõiguse kasutamist, juhul kui see õigusvastasus tuleneks hageja poolt teiste väidete raames juba kirjeldatud asjaoludest.
- 220 Teiste väidete analüüsimisel ei ilmnenu aga midagi, mis võiks mõjutada vaidlustatud otsuse seaduslikkust. Seetõttu tuleb omandiõigust puudutavad argumendid tagasi lükata ja see järeldus kehtib ka harta artikli 41 lõikest 1 ja artiklist 47 ning EIÕK artiklist 6 tulenevate õiguste kohta.
- 221 Eespool punktides 135–153 on juba selgitatud, et vaidlustatud otsus ei riku ka õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid.
- 222 Seetõttu tuleb ka neljas väide tagasi lükata ja hagi tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 223 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud ja kemikaaliamet on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb kohtukulud vastavalt kemikaaliameti nõudele välja mõista hagejalt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.
- 224 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõigetele 1 ja 2 kannavad liikmesriigid ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu osalisriigid, kes ei ole liikmesriigid, menetlusse astumise korral ise oma kohtukulud. Seetõttu tuleb Taani Kuningriigi, Madalmaade Kuningriigi, Rootsi Kuningriigi ja Norra Kuningriigi kohtukulud jätta nende endi kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagi rahuldamata.**
- 2. Jätta Deza, a.s-i kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Euroopa Kemikaali ameti (ECHA) kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetlusega seotud kohtukulud.**
- 3. Jätta Taani Kuningriigi, Madalmaade Kuningriigi, Rootsi Kuningriigi ja Norra Kuningriigi kohtukulud nende endi kanda.**

Gratsias

Dittrich

Xuereb

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 11. mail 2017 Luxembourgis.

Allkirjad